

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Daňová exekuce
Petr Špryňar

Bakalářská práce
2021

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Petr Špryňar**
Osobní číslo: **E18184**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Téma práce: **Daňová exekuce**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analýza jednotlivých typů daňové exekuce upravených daňovým řádem a jejich efektivitě včetně rozboru kroků předcházejících jejímu zahájení, zejména prohlášení o majetku. Praktická část se zaměří na srovnání úspěšnosti vymáhání daňových nedoplatků dlužníků ve správě Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj, územního pracoviště v Rychnově nad Kněžnou v letech 2017-2019 před a po zavedení nové metodiky vymáhání v druhé polovině roku 2018.

Osnova:

- Základní pojmy v daňovém řízení a v oblasti vymáhání daňových nedoplatků.
- Úkony předcházející zahájení daňové exekuce.
- Způsoby provedení daňové exekuce.
- Následné činnosti směřující k pokračování nebo ukončení daňové exekuce.
- Porovnání efektivit vymáhání u jednotlivých typů daňové exekuce před zavedením a po zavedení nové metodiky.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BREBURDA, V., 2013. Exekuce srážkami ze mzdy. 2013. Olomouc: ANAG. 496 s. ISBN 978-80-7263-929-8.
HENDRYCH, D. Správní právo: Obecná část. 9. vydání. Praha: C.H.Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-624.-1
KARFÍKOVÁ, M. a kol., Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 356 s., ISBN 978-80-7552-935-0.
KASÍKOVÁ, M. a kol., Exekuční řád. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 1167 s., ISBN 978-80-7400-630-2.
KOBÍK, J., KOHOUTKOVÁ A. Daňový řád s komentářem. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 1192 s. ISBN 978-80-7263-769-0.
MATYÁŠOVÁ, L., GROSSOVÁ, M. E., Daňový řád s komentářem a judikaturou. 2. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 8. 2015. Praha: Leges, 2015, 1024 s., ISBN 978-80-7502-081-9
NOVOTNÁ, M., JORDANOVÁ, K., KRUPÍČKOVÁ, L., ŠOTNÍK, J., Daňové řízení. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 280 s., ISBN 978-80-7400-730-9.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jana Janderová, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

LS.

---

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

---

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2020

Prohlašuji:

Práci s názvem Daňová exekuce jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Lípě nad Orlicí, dne 29.4.2021

Petr Špryňar

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Janě Janderové, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi při zpracování bakalářské práce velmi pomohly. Dále bych rád poděkoval své rodině za podporu během mého studia.

ANOTACE

Cílem práce je analýza jednotlivých typů daňové exekuce upravených daňovým řádem a jejich efektivity včetně rozboru kroků předcházejících jejímu zahájení, zejména prohlášení o majetku. Praktická část se zaměří na srovnání úspěšnosti vymáhání daňových nedoplatků dlužníků ve správě Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj, územního pracoviště Rychnov nad Kněžnou v letech 2017-2019 před a po zavedení nové metodiky vymáhání v roce 2018.

KLÍČOVÁ SLOVA

daňová exekuce, nová metodika, srovnání, vymáhání

TITLE

Tax execution

ANNOTATION

The aim of the work is the analysis of individual types of tax execution regulated by the tax code and their effectiveness, including the analysis of the steps preceding its initiation, especially the declaration of property. The practical part will focus on comparing the success of recovery of tax arrears of debtors in the administration of the Tax Office for the Hradec Králové Region, Rychnov nad Kněžnou in 2017-2019 before and after the introduction of a new recovery methodology in 2018.

KEYWORDS

ax execution, new methodology, comparison, enforcement

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	9
ÚVOD.....	10
1. ZÁKLADNÍ POJMY A PRÁVNÍ RÁMEC DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ.....	11
1.1 Daňové řízení.....	11
1.2 Exekuce.....	11
1.3 Daňová exekuce v právních předpisech.....	12
1.3.1 Daňový řád.....	13
1.3.2 Občanský soudní řád.....	13
1.3.3 Správní řád.....	14
1.3.4 Další právní předpisy.....	14
2. PODMÍNKY PRO REALIZACI DAŇOVÉ EXEKUCE.....	15
3. ÚKONY PŘEDCHÁZEJÍCÍ ZAHÁJENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE.....	16
3.1 Vyrozumění o výši nedoplatku.....	16
3.2 Prohlášení o majetku.....	17
4. NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE.....	19
5. ZPŮSOBY PROVEDENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE.....	20
5.1 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.....	21
5.2 Daňová exekuce srážkami ze mzdy.....	22
5.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky.....	23
5.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv.....	24
5.5 Daňová exekuce prodejem movitých věcí.....	25
5.6 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí.....	26
5.7 Dražba movitých věcí a nemovitostí.....	27
5.8 Rozvrhové řízení.....	28
6. OMEZENÍ EXEKUCE.....	29
6.1 Vyloučení majetku z daňové exekuce.....	29
6.2 Odklad daňové exekuce.....	30
6.3 Zastavení daňové exekuce.....	31
7. EXEKUČNÍ NÁKLADY.....	31
8. POROVNÁNÍ ÚSPĚŠNOSTI VYMÁHÁNÍ.....	32
8.1 Finanční úřad pro Královéhradecký kraj.....	32
8.2 Daňové subjekty v Královéhradeckém kraji.....	32

8.3 Vymáhání daňových nedoplatků v Královéhradeckém kraji.....	33
8.3.1 Původní metodika vymáhání.....	34
8.3.2 Nová metodika vymáhání	34
8.4 Úspěšnost vymáhání	36
8.4.1 Počty daňových exekucí.....	37
8.4.2 Daňová exekuce srážkami ze mzdy	38
8.4.3 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu.....	39
8.4.4 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky	40
8.4.5 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv	41
8.4.6 Daňová exekuce prodejem movitých věcí	42
8.4.7 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí.....	43
8.4.8 Vymožení prostřednictvím soudů nebo soudních exekutorů	44
8.4.9 Vymožení prostřednictvím insolvenčního řízení	45
8.5 Hodnocení zavedení nové metodiky vymáhání	46
8.5.1 Hodnocení srovnáním dosažených výsledků	46
8.5.2 Hodnocení pohledem daňového exekutora	47
8.5.3 Celkové hodnocení.....	47
ZÁVĚR	48
POUŽITÁ LITERATURA	50
PŘÍLOHY	52

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1: Vymoženost daňovou exekucí srážkami ze mzdy 2013-2020	38
Obrázek 2: Vymoženost daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu 2013-2020	39
Obrázek 3: Vymoženost daňovou exekucí příkázáním jiné pen.pohledávky 2013-2020	40
Obrázek 4: Vymoženost daňovou exekucí postižením jiných majetkových práv 2013-2020	41
Obrázek 5: Vymoženost daňovou exekucí prodejem movitých věcí 2013-2020.....	42
Obrázek 6: Vymoženost daňovou exekucí prodejem nemovitých věcí 2013-2020.....	43
Obrázek 7: Vymoženost prostřednictvím soudů nebo soudních exekutorů 2013-2020	44
Obrázek 8: Vymoženost prostřednictvím insolvenčních řízení 2013-2020	45
Tabulka 1: Daňové subjekty v Královéhradeckém kraji.....	33
Tabulka 2: Podíl druhů daňové exekuce na celkové vymoženosti v roce 2018.....	36
Tabulka 3: Aktivní daňové exekuce v Královéhradeckém kraji (KHK) k 31.12.	37
Tabulka 4: Počet realizovaných dražeb v Královéhradeckém kraji 2015-2020.....	43
Tabulka 5: Porovnání vymožených prostředků v Královéhradeckém kraji 2017-2018.....	46

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá daňovou exekucí, která je donucovacím prostředkem správce daně při získávání finančních prostředků z daňových nedoplatků. Představuje významný zásah do života daňových poplatníků, proto je nutná její přesná úprava zákonem tak, aby správce daně jejím použitím neomezil život občanů nebo podnikatelskou činnost více, než je nutné.

Cílem práce je analyzovat jednotlivé typy daňové exekuce a kroky předcházející jejímu zahájení. Jednotlivé druhy daňové exekuce jsou v práci podrobněji specifikovány s uvedením principů použití v praktické činnosti správce daně.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se člení do sedmi kapitol. Úvodní část vysvětluje základní pojmy a uvádí právní rámec daňové exekuce. V druhé kapitole jsou definovány podmínky, za jakých může být daňová exekuce zahájena. Následující část práce specifikuje úkony a mechanismy předcházející zahájení daňové exekuce. Další kapitoly nejprve popisují mechanismus nařízení daňové exekuce a popis jednotlivých typů včetně dražeb a rozvrhových řízení. Závěrečné kapitoly uvádí nejprve omezující instituty daňové exekuce jako odklad nebo zastavení a poslední část zabývá otázkou exekučních nákladů.

Praktická část je zaměřena na srovnání úspěšnosti vymáhání v období před a po zavedení nové metodiky vymáhací činnosti na Finančním úřadě pro Královéhradecký kraj a jeho územních pracovištích. Obsahuje vysvětlení zavedených změn a konkrétní porovnání každého jednotlivého typu exekuce i celkových výsledků vymáhací činnosti.

1. ZÁKLADNÍ POJMY A PRÁVNÍ RÁMEC DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

Základním způsobem lze daň definovat jako transfer finančních prostředků od soukromého k veřejnému sektoru. Na daň lze také v širším smyslu pohlížet: „...jako na veškerá plnění daňového charakteru (tj. nejenom daně, ale i plnění materiálně naplňující definici poplatků a dále jiná peněžitá plnění obdobná daním a poplatkům).“ (1, str.143)

Prvotní právní pohled na daně je dán ustanovením čl. 11, odst. 5 Listiny základních práv a svobod, ve kterém se uvádí, že daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona. Zákonů a právních předpisů souvisejících s daňovou problematikou je celá řada. Jedním ze základních právních předpisů je zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). V prvních odstavcích § 1 daňového řádu je jednoznačně uvedeno, co je jeho náplní:

„(1) Tento zákon upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní.

(2) Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.“ (2, str.139)

1.1. Daňové řízení

K naplnění shora uvedených základních cílů správy daní slouží vlastní daňové řízení a jeho procesní úpravy, které upravují práva a povinnosti správců daně, daňových subjektů a dalších osob zúčastněných na správě daní. Daňové řízení se skládá z dílčích řízení, ve kterých jsou vydávána jednotlivá rozhodnutí. Dílčími řízeními jsou:

- a). *nalézací*, kam patří například řízení vyměřovací a doměřovací,
- b). *při placení daní* zahrnující mj. řízení o zajištění daně nebo řízení exekuční,
- c). *o mimořádných opravných a dozorčích prostředcích.* (2, str.154)

1.2. Exekuce

Obecně lze exekuci (někdy též označováno jako výkon rozhodnutí) charakterizovat jako proces, jehož účelem je vynucení splnění uložené povinnosti a to tehdy, když nebyla splněna dobrovolně. Jedná se o právními předpisy upravený

postup, kterým se provádí nucená realizace plnění povinnosti k tomu oprávněnými orgány. (3, str.6)

Nejčastěji je povinností k plnění zaplacení určité finanční částky, ale existují také nepeněžité povinnosti – příkladem je třeba povinnost vyklidit byt nebo vydat nějakou věc. Exekuci lze zahájit pouze na základě vykonatelného rozhodnutí–nejčastěji se jedná o rozhodnutí soudu nebo orgánu státní správy; vykonatelným rozhodnutí však také může být například notářský zápis se svolením k přímé vykonatelnosti. Důležitá je tedy skutečnost, že k provedení exekuce nestačí pouze existence dluhu, ale musí existovat i listina, která tento dluh osvědčuje.

Právní úprava exekučního řízení je obsažena ve více právních předpisech. Pro exekuce obecně jsou nejdůležitějšími právními předpisy exekuční řád a občanský soudní řád. Daňové exekuce (tj. vymáhání daňových nedoplatků a pokut udělených v daňovém řízení) se primárně řídí zákonem č.280/2009 Sb., daňový řád.

Zde je nutné vyjasnit pojmy „*vymáhání daňových nedoplatků*“ a „*daňová exekuce*“. Vymáhání daňových nedoplatků chápeme jako širší pojem, než je pojem daňová exekuce. Pod vymáhání daňových nedoplatků zahrnujeme například zjišťování potřebných údajů o daňovém dlužníkovi, zasílání vyrozumění o daňovém nedoplatku a taktéž exekuci, která je vykonána jinými způsoby než samotnou daňovou exekucí. (13)

1.3. Daňová exekuce v právních předpisech

Daňová exekuce je nástroj, který značně zasahuje do základních práv dlužníků. Je tedy potřebné, aby při daňové exekuci správce daně postupoval přesně podle pravidel stanovených zákonem. Na druhou stranu je také nutné ochránit práva věřitele, tj. státu, a zajistit úhradu daňových povinností poplatníků. Nelze-li jinak, pak nedobrovolně pomocí institutu daňové exekuce.

V oblasti daňové exekuce hraje významnou roli část právní teorie zabývající se vztahem právních předpisů na stejné úrovni. Užívají se kolizní pravidla, která pracují se vztahem vyšší a nižší právní síly, se vztahem obecného a zvláštního, popřípadě berou v úvahu čas. Jedno z pravidel například uvádí, že zvláštní právní norma má přednost před normou obecnou, příp. u norem stejné právní síly zvláštní později vydaná právní norma ruší dřívější normu obecnou.

1.3.1. Daňový řád

Daňový řád obsahuje úpravu daňové exekuce a určuje pravomoci a postupy správce daně při vymáhání daňových nedoplatků. Exekuci se daňový řád věnuje v § 175 a následujících. Vymáhání daní je tímto předpisem rozděleno do čtyř skupin:

1. daňová exekuce
2. vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora
3. uplatnění pohledávky v insolvenčním řízení
4. přihlášení nedoplatku do veřejné dražby.

Pro vymození nedoplatků na daních lze tedy v současné době použít daňovou exekuci prováděnou přímo správcem daně, nebo požádat o její provedení soudního exekutora (zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, ve znění pozdějších předpisů); případně nedoplatek uplatnit v insolvenčním řízení (zákon č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení - insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů) nebo jej přihlásit do veřejné dražby (zákon č. 26/2000 Sb., zákon o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů). (4, str.655)

Při rozhodování o výběru způsobu vymáhání hraje významnou roli výše nákladů vymáhání. Daňový řád tuto skutečnost výslovně zmiňuje v § 175, odst. 2: *„Správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.“* (2, str.160)

1.3.2. Občanský soudní řád

Daňový řád v částech zabývajících se exekuční činností správce daně není jedinou normou, která se touto oblastí zabývá. Přímo daňový řád v § 177 uvádí vztah k zákonu č.99/1963 Sb, tj. občanskému soudnímu řádu:

„(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při daňové exekuci podle občanského soudního řádu.

(2) Pravomoci správce daně, jakožto exekučního orgánu, upravuje výlučně tento zákon. Tam, kde vystupuje správce daně coby oprávněný z exekučního titulu, použijí se obdobně ustanovení občanského soudního řádu upravující postavení oprávněného.“ (2, str.160)

Vzhledem ke skutečnosti, že právní úprava exekučního řízení obsažená v daňovém řádu není komplexní, počítá daňový řád se subsidiární aplikací občanského

soudního řádu. Ta se projevuje v tom smyslu, že nestanoví-li daňový řád něco jiného, použije se občanský soudní řád.

1.3.3. Správní řád

V daňovém řádu nacházíme ještě další odkaz na jinou právní normu. Jedná se o § 262 nazvaný Vztah ke správnímu řádu, ve kterém zákonodárce stanovil, že při správě daní se správní řád (zákon č.500/2004 Sb.) nepoužije. Daňový řád má stanoveny vlastní základní pravidla řízení, proto není většinou použitím správního řádu nutné. Přesto existují situace, kdy k použití správního řádu v daňovém řízení může dojít: *„I v těchto případech se však objevuje názor, že se na určité dílčí skutečnosti, které zásady daňového řádu neupravují (například ochrana práv nabytých v dobré víře), použije správní řád podpůrně.“* (5, str.640) Platí tedy, že v otázkách, které nejsou v daňovém řádu upraveny, se uplatňují obecné principy správního práva. Lze tak usuzovat z toho, že ustanovení § 177 správního řádu zdůrazňuje význam základních zásad činnosti správních orgánů, které je nutno respektovat při výkonu veřejné správy. A to i tehdy, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. (5, str.639)

Vztah daňového a správního řádu (příp. jiných právních předpisů) se projevuje i v oblasti tzv. dělené správy. Dělená správa je výběr a vymáhání peněžitých plnění, která jsou uložena jinými státními orgány než finanční správou, které se však tyto platby platí, příp. orgány finanční správy je vymáhají. (4, str.600) Podmínkou aplikace dělené správy je, aby příslušná právní úprava ukládající peněžité plnění obsahovala odkaz na daňový řád. Správní řád toto splňuje v § 106 odst. 3, v němž je uvedeno, že pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní. (5, str.426)

1.3.4. Další právní předpisy

Mezi další předpisy ovlivňující průběh daňové exekuce lze zařadit zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník, který upravuje z pohledu vymáhání významný institut zástavního, příp. zadržovacího práva.

Dále může mít na daňovou exekuci vliv zákon č. 471/2011 Sb. o mezinárodní pomoci při vymáhání mezinárodních pohledávek stanovující mj. postup vymáhání při existenci daňových nedoplatků poplatníků žijících v zahraničí.

V praxi se též často využívá zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. Tento zákon upravuje postup správců daní, jsou-li exekucemi nařízenými soudem nebo orgánem veřejné správy souběžně postiženy tytéž věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty. Zřejmě nejtypičtějším příkladem je postižení mzdy více exekučními příkazy. Zde platí, že pořadí pohledávek se řídí dnem, kdy byla plátcí mzdy doručena rozhodnutí o provádění srážek. Byla-li téhož dne plátcí mzdy doručena rozhodnutí pro několik pohledávek, mají tyto pohledávky stejné pořadí; a nejsou-li uspokojeny v plné výši, uspokojují se poměrně. (10)

2. PODMÍNKY PRO REALIZACI DAŇOVÉ EXEKUCE

Nařízení daňové exekuce může být provedeno tehdy, jsou-li splněny určité předpoklady. Základním předpokladem je existence nedoplatku daňového dlužníka vůči správci daně. Nedoplatkem se dle § 153 odst. 1 daňového řádu rozumí především částka daně, která není uhrazena, ačkoliv již uplynul den její splatnosti. Za nedoplatek je dále považováno také příslušenství daně (úroky, penále, pokuty, náklady řízení) po splatnosti, a také dosud neuhrazená částka zajištěné daně (2, str.157).

Dalším předpokladem pro realizaci daňové exekuce je existence vykonatelného exekučního titulu. Vykonatelnost je daňovým řádem zmiňována v § 103 odst. 2: „Rozhodnutí, které je účinné, je vykonatelné, jestliže se proti němu nelze odvolat, nebo jestliže odvolání nemá odkladný účinek, a uplynula-li lhůta k plnění, pokud byla stanovena.“ (2, str.151). Vykonatelnost znamená možnost vynutit splnění povinnosti stanovené rozhodnutím, a to i proti vůli toho, komu byla povinnost uložena. (4, str.406).

Exekuční titul je základní pojem celého exekučního řízení. Výkaz nedoplatků je specifickým a nejrozšířenějším exekučním titulem.(12) Správce daně jej vydává, pokud daňový subjekt nesplní dobrovolně svoji daňovou povinnost. Exekučním titulem je nejčastěji výkaz nedoplatků sestavený z údajů a evidence správce daně. Daňový řád v § 176 uvádí, že dalším možným exekučním titulem může být vykonatelné rozhodnutí se stanoveným peněžním plněním nebo vykonatelný zajišťovací příkaz. (2, str.160).

Jak je výše uvedeno, zdaleka nejčastějším typem exekučního titulu je výkaz nedoplatků. Výkaz nedoplatků není rozhodnutím správce daně a dlužníkovi se nedoručuje. Stane se vykonatelným ve chvíli, kdy jsou vykonatelné všechny položky tohoto výkazu - tj. když jsou vykonatelná rozhodnutí, na jejichž základě byly příslušné částky vloženy do evidence daní. Výkaz nedoplatků je interní doklad vytvořený mezi vyměřovací a vymáhací částí daňového řízení a předávaný vyměřovacím oddělením na oddělení vymáhací.

Náležitosti výkazu nedoplatků jsou vyjmenovány v § 176 odst. 2 daňového řádu. Výkaz nedoplatků musí obsahovat například označení správce daně i daňového dlužníka, údaje o jednotlivých nedoplatcích, potvrzení o vykonatelnosti, datum sestavení výkazu, číslo jednací a podpis úřední osoby. (2, str.160)

3. ÚKONY PŘEDCHÁZEJÍCÍ ZAHÁJENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE

Vlastnímu nařízení daňové exekuce mohou na straně správce daně předcházet určité kroky, které jednak opakovaně informují dlužníka o souhrnné výši jeho daňových nedoplatků; jednak umožňují správci daně získat podrobnější a aktuální informace o majetku daňového dlužníka pro případné využití při exekuci.

3.1. Vyrozumění o výši nedoplatku

Daňový řád umožňuje v § 153 odst. 3 správci daně vyrozumět daňový subjekt vhodným způsobem o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením (2, str.157). Informování dlužníka však již od účinnosti daňového řádu, tj. od 1.1.2011, není povinností správce daně.

Vyrozumění o nedoplatku je neformálním upozorněním na existenci nedoplatků na účtech daňového subjektu. Je tedy zcela na správci daně, jaký způsob informování sdělí. Nejčastěji používaným prostředkem je zasílání písemného dokumentu, volí se však také možnost informování telefonickým hovorem, příp. zasláním SMS nebo mailové zprávy. V těchto případech je pracovníkem správce daně, který informaci daňovému subjektu předává, vyhotoven úřední záznam s uvedením způsobu a podrobností předání zprávy. V každém případě však musí být daňový subjekt rovněž poučen o následcích v případě neuhrazení nedoplatků. (4, str.571)

Jak je zmíněno výše, nejčastěji je daňový subjekt informován zasláním písemné formy Vyrozumění o nedoplatku. Finanční správa používá standardizovaný formulář, který obsahuje všechny potřebné informace – především informaci o celkové výši daňového nedoplatku v členění na jednotlivé daně, informaci o platebních údajích včetně zobrazení QR kódu, termínu úhrady nedoplatku a také informaci o krocích, ke kterým může správce daně přistoupit v případě neuhrazení nedoplatku daňovým subjektem. Formulář se také operativně mění (doplňuje) dle aktuální situace. Zvláště v loňském a letošním roce došlo ke změnám, které souvisely především s vydáním několika Rozhodnutí o prominutí daně, příslušenství daně a zálohy na daň z důvodu mimořádné události, kterými udělila ministryně financí tzv. generální pardony a které byly uveřejňovány ve Finančním zpravodaji ministerstva financí. Oproti předchozímu období byla také ve Vyrozumění o výši nedoplatku zdůrazněna možnost daňového subjektu požádat správce daně o posečkání úhrady daně nebo o rozložení úhrady daně na splátky. Zatím poslední změna z února letošního roku se týká výše úroku z prodlení, kdy je ve Vyrozumění daňový subjekt informován o novém způsobu výpočtu tohoto úroku. Zatímco do 31.12.2020 byl používán výpočet dle § 252 daňového řádu (repo sazba České národní banky zvýšená o 14 procentních bodů), od 1.1.2021 se úrok z prodlení vypočte podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů: *“Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů.”* (8) Důvodem této změny bylo sjednocení úpravy výše úroku z prodlení podle občanského zákoníku, čímž v rámci daňového řádu dochází k systémovému snížení úroků.

3.2. Prohlášení o majetku

Prohlášení o majetku je významným instrumentem využívaným jak v období před zahájením daňové exekuce, tak i v době, kdy je již daňová exekuce nařízena. V praxi je vydání výzvy k podání Prohlášení o majetku častěji používáno v okamžiku, kdy není úspěšný první exekuční krok (většinou exekuce na účty vedení v peněžních ústavech). Tento instrument má za cíl získat co nejvíce údajů o majetkových poměrech daňového dlužníka, především pak údajů, které nemůže správce daně získat z veřejných registrů. K podání Prohlášení o majetku je daňový subjekt správcem daně písemně vyzván, lhůta pro jeho podání nesmí být kratší než 15 dnů

od doručení výzvy. V praxi je tato lhůta často neformálně prodloužena, zvláště reaguje-li dlužník na zasloupanou výzvu telefonicky, osobně, příp. e-mailem.

V Prohlášení o majetku musí daňový dlužník uvést úplné a pravdivé údaje o svém majetku, včetně majetku patřícího do společného jmění manželů. (2, str.161) Prohlášení může být podáno písemně (pak je nutný úředně ověřený podpis dlužníka), datovou zprávou nebo ústně do protokolu. V dokumentu je daňový dlužník povinen uvést plátce mzdy; poskytovatele platebních služeb, u nichž má peněžní prostředky na účtech; osoby, vůči nimž má další peněžité pohledávky; osoby, vůči nimž má majetková práva; movité a nemovité věci, které vlastní včetně spoluvlastnických podílů; obchodní závody, které vlastní a další majetek výše neuvedený. Prohlášení o majetku je zakončeno výslovným prohlášením dlužníka, že o svém majetku uvedl úplné a pravdivé údaje.

Pro správce daně jsou důležité účinky řádně doručené výzvy. Platí, že veškeré právní úkony daňového dlužníka - kromě úkonů běžné obchodní činnosti, správy majetku a uspokojování základních životních potřeb – vůči správci daně jsou neúčinné po doručení výzvy. Správce daně nemusí využívat soudu, může se obrátit přímo na třetí osobu, která se stala vlastníkem neúčinně převedeného majetku. (4, str.678)

Účinnou pomocí při komunikaci s dlužníkem se pro správce daně často stává možnost daná trestním zákoníkem: *„Kdo v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost učinit prohlášení o majetku nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlášení uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.“* (6, str.98) V praxi se často stává, že daňový dlužník začíná se správcem daně řádně komunikovat až v okamžiku, kdy se dozví o následcích nepodání Prohlášení o majetku. Mnohdy pak dojde nejen k podání prohlášení, ale k částečnému nebo dokonce úplnému uhrazení závazku daňového dlužníka.

Z pohledu využitelnosti informací, které Prohlášení o majetku přináší daňovému exekutorovi lze říci, že většinu z nich již exekutor má z veřejných, příp. neveřejných registrů. Jedná se především o informace o plátcích mzdy, poskytovatelích platebních služeb, nemovitostech, obchodních závodech a částečně i movitých věcech (motorových vozidlech). Ostatní informace z prohlášení však mohou - přestože jich nebývá mnoho - mít při případném vymáhání svoji váhu. Nejlépe

využitelné z těchto informací bývají informace o osobách, vůči kterým má dlužník peněžité pohledávky, majetková práva či nárok na majetkové plnění.

4. NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE

Správce daně je povinen zahájit vymáhání, nezaplatí-li daňový dlužník splatný daňový nedoplatek, včetně nedoplatku na příslušenství v zákonné lhůtě, případně ve lhůtě stanovené ve Vyrozumění o nedoplatku. Vymáhání lze však zahájit i tehdy, nebyl-li dlužník vyrozuměn o výši svých daňových nedoplatků. (4, str.669)

Daňová exekuce se nařizuje vydáním exekučního příkazu. Výrok exekučního příkazu musí podle § 178 daňového řádu (kromě náležitostí uvedených v § 102 daňového řádu -mj. označení správce daně, číslo jednací, výrok, poučení, podpis úřední osoby atd.) obsahovat tyto informace:

- a) způsob provedení daňové exekuce,
- b) výši nedoplatku, pro který je exekuce nařizována,
- c) výši exekučních nákladů,
- d) odkaz na exekuční titul.

Daňová exekuce se nařizuje nejen pro aktuální výši nedoplatku, ale i pro budoucí úrok z prodlení. Způsob jeho výpočtu je součástí exekučního příkazu. Je-li jistina uhrazena, daňový exekutor informuje poddlužníka o výši úroků vzniklých od doby vydání exekučního příkazu formou sdělení. Nejčastějším příjemcem tohoto sdělení jsou banky, které již po doručení exekučního příkazu s touto skutečností počítají a blokují na účtech dlužníka navíc i částku předpokládaného úroku.

Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi a dalším příjemcům, nejčastěji poddlužníkovi. Rozsah příjemců je dán typem vydaného exekučního příkazu. Proti exekučnímu příkazu vydanému po 1.1.2014 nelze uplatnit opravné prostředky, pouze námitku. O té rozhoduje správce daně, který namítaný úkon provedl. Důvodem je efektivita rozhodování, protože za legitimní lze považovat pouze námitky, že vymáhaná daň již byla zaplacená nebo neexistuje vykonatelný exekuční titul. (4, str. 670) Lhůta, po kterou lze námitku uplatnit, je stanovena na 30 dnů. Daňovou exekuci lze podle § 178 odst.5 daňového řádu provést pouze těmito způsoby:

- a) srážkami ze mzdy,
- b) příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
- c) příkázáním jiné peněžité pohledávky,

- d) postižením jiných majetkových práv,
- e) prodejem movitých věcí, nebo
- f) prodejem nemovitých věcí.

Volba způsobu realizace daňové exekuce závisí na daňovém exekutorovi (pověřeném pracovníkovi správce daně). Exekutor musí mít na paměti především zásadu přiměřenosti, tj. očekávaný výtěžek exekuce by měl být přiměřený hodnotě vymáhaného nedoplatku a nákladů spojených s exekučním řízením. Nález Ústavního soudu ze dne 22. 1. 1998, sp. zn. III. ÚS 416 / 97. 62 například uvádí: *„Je povinností obecných soudů, aby při úvaze nad nevhodností uvažovaného způsobu exekuce měly na zřeteli nejen poměr výše exekuční pohledávky k ceně exekucí postižené věci, ale – protože nejde o kritérium jediné – přihlížely i k tomu, zda je vůbec možné nařídít exekuci jiným způsobem tak, aby pohledávka oprávněného byla uspokojena v přiměřeném čase.“*

Dojde-li k vymožení částky převyšující nedoplatek, vznikne dlužníkovi vratitelný přeplatek, který správce daně vrátí i bez žádosti do 15 dnů. (2, str.161)

5. ZPŮSOBY PROVEDENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE

Daňová exekuce se dělí na dva základní druhy – daňová exekuce postižením majetkových práv a daňová exekuce prodejem. **Daňová exekuce postižením majetkových práv** zahrnuje exekuci srážkami ze mzdy, exekuci příkázáním pohledávky z účtu, exekuci příkázáním jiné peněžité pohledávky a exekuci postižením jiných majetkových práv. Společným jmenovatelem všech uvedených typů je existence poddlužníka, který je dlužníkem daňového dlužníka. Jedná se o třetí osobu, vůči níž má daňový dlužník sám pohledávku.(4, str.700) **Daňová exekuce prodejem** se dělí na exekuci prodejem movitých a exekuci prodejem nemovitých věcí. Použití jednotlivých druhů daňové exekuce v konkrétním případě záleží na posouzení daňového exekutora, který musí při své činnosti vždy zohledňovat výše zmíněnou zásadu přiměřenosti.

5.1. Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

V současné době je příkázání pohledávky jedním z nejefektivnějších způsobů výkonu rozhodnutí postihujících povinného. (4, str.728)

Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu se provede odepsáním z účtu daňového dlužníka do výše částky uvedené v exekučním příkazu a jejím vyplacením správci daně. Může směřovat proti fyzické i proti právnické osobě. Poddlužník (peněžní ústav) je povinen od okamžiku doručení exekučního příkazu neprovádět žádné výplaty z účtů uvedených na exekučním příkaze. (7, str.161) Tato povinnost poddlužníka se vztahuje i na peněžní prostředky došlé po doručení exekučního příkazu a platí po dobu 6 měsíců ode dne nabytí jeho právní moci.

Prakticky jsou správci daně z postiženého účtu vypláceny maximálně dvě platby. První v okamžiku doručení vyrozumění o nabytí právní moci exekučního příkazu bance, jsou-li na účtě peněžní prostředky. Druhá úhrada správci daně pak přichází v případě naplnění blokované částky na účtě dlužníka nebo po zmíněných 6ti měsících ve výši aktuálního zůstatku účtu uvedeného na exekučním příkaze. Na finanční prostředky, které přišly na účet po šestiměsíční lhůtě, se již exekuce nevztahuje.

Pro efektivní fungování tohoto druhu exekuce je důležitá věta uvedená v § 190 odst. 1 daňového řádu: „*Exekuční příkaz se doručí poskytovateli platebních služeb dříve než dlužníkovi.*“ Toto ustanovení zabraňuje vyvedení peněžních prostředků z účtu před doručením exekučního příkazu bance.

Poskytovatel platebních služeb může prostředky z účtu v době trvání exekuce vyplatit dlužníkovi pouze ve dvou případech. První možnost nastává v případě, že dlužník požádá banku o výplatu do výše dvojnásobku životního minima. Tuto výplatu lze provést pouze jednou. Výplatu těchto prostředků oznámí peněžní ústav správci daně. Druhá možnost se vztahuje na peněžní prostředky, které jsou povinným určeny na výplatu mezd jeho zaměstnancům, splatných ve výplatním termínu nejbližší následujícím po dni, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. (9, § 304a)

5.2. Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Tento typ exekuce je vedle exekuce příkázáním pohledávky z účtu nejčastějším a nejdůležitějším způsobem daňové exekuce. Zároveň je třeba podotknout, že efektivita tohoto způsobu exekuce mnohdy nebývá příliš vysoká, důvodem bývají například časté změny zaměstnavatele dlužníka nebo obtížná kontrola správnosti výše prováděných srážek.

Za mzdu postihovanou exekucí jsou považovány především tyto druhy příjmů: plat, odměna z dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, odměna za pracovní nebo služební pohotovost, odměna členů zastupitelstva, nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství, důchody, stipendia, podpora v nezaměstnanosti, odstupné, výsluhový příspěvek vojáků z povolání nebo příslušníků bezpečnostních sborů atd. (9, § 299)

Povinnost provádět srážky ze mzdy do výše stanovené exekučním příkazem má plátce mzdy. Při změně zaměstnavatele ukládá dlužníkovi i oběma plátcům mzdy daňový řád určité povinnosti, které jsou vyjmenovány v § 189. Jedná se povinnost dlužníka informovat správce daně o změně zaměstnavatele do 8 dnů od této změny, dále pak jde o povinnost zaměstnavatelů informovat správce daně o zahájení (ukončení) pracovního poměru dlužníka. Přestože může správce daně za nesplnění zmíněných povinností uložit pokutu až do výše 50 000 Kč, v praxi je případ splnění uvedeného spíše výjimečný. Daňový exekutor tedy získává informaci o změně plátce mzdy dlužníka vlastní vyhledávací činností.

Při stanovení způsobu výpočtu zabavitelné části mzdy se vycházelo ze zásady, podle které by dlužník neměl ztratit v důsledku provádění exekuce srážkami ze mzdy zájem na dosažení dostatečně vysoké mzdy. (4, str.702) Dlužníkovi nesmí být ze mzdy sražena základní nepostižitelná částka. Ta se rovná 3/4 součtu částky životního minima jednotlivce (pro rok 2021 výše 3 860 Kč) a částky normativních nákladů na bydlení (pro rok 2021 výše 6 637 Kč). Pro rok 2021 činí tedy nezabavitelná částka dlužníka 7872,80 Kč. Navíc se za každou osobu, které je povinen dlužník poskytovat výživné, uplatní 1/3 z hodnoty nezabavitelné částky na osobu povinného, tj. 2624,30 Kč. Důležitou je pro věřitele také částka, nad kterou se srazí veškerý zbytek mzdy – ta je pro tento rok stanovena na 20 994 Kč.

Pohledávky jsou v občanském soudním řádu v § 279 rozlišovány jako přednostní a nepřednostní. Daňové pohledávky jsou zařazeny do skupiny přednostních pohledávek. Rozdělení pohledávek je důležité kvůli určení výše

srážené částky. Výpočet je následující: čistá mzda je po odečtení nepostižitelné částky rozdělena na třetiny. Pro přednostní pohledávky se srážejí dvě třetiny, přičemž se použije nejprve druhá třetina. Pokud tato třetina nepostačuje k jejich úhradě, použije se nejprve celá plně zabavitelná část mzdy dlužníka a potom dochází k plnění přednostních pohledávek z první třetiny (spolu s ostatními nepřednostními pohledávkami). Třetí třetina zůstává daňovému dlužníkovi. (4, str.721)

Daňový řád umožňuje v § 187 odst.3 správci daně souhlasit s žádostí dlužníka o snížení výše částky, která má být v daném výplatním období sražena ze mzdy dlužníka ve prospěch daňové exekuce. (2, str.162) Důvody nejsou v příslušném paragrafu nijak specifikovány, v praxi se tato možnost téměř nevyužívá.

5.3. Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

„Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky postihuje jinou peněžitou pohledávku dlužníka než nárok na mzdu nebo na pohledávku z účtu u poskytovatele platebních služeb, a to do částky uvedené v exekučním příkazu.“ (2, str.162) Nejčastějším typem pohledávek využívaným v tomto typu daňové exekuce jsou pohledávky vzniklé podnikatelskou (obchodní) činností, typicky faktury za dodané zboží nebo služby.

Po doručení exekučního příkazu nesmí poddlužník po dobu trvání daňové exekuce vyplatit dlužníkovi jeho pohledávku. Výplata oprávněnému (správci daně) nastává tehdy, když exekuční příkaz nabytí právní moci. Výkon rozhodnutí příkázáním jiné peněžité pohledávky lze nařídit i v případě, že pohledávka povinného se stane splatnou teprve v budoucnu. (4, str.732) Pak k výplatě správci daně dochází v okamžiku splatnosti pohledávky.

Nedojde-li k úhradě pohledávky poddlužníkem v okamžiku nabytí právní moci exekučního příkazu nebo v okamžiku splatnosti pohledávky, může se správce daně domáhat splnění povinnosti podáním poddlužnické žaloby k obecnému soudu. Žalobou se zde žalobce (správce daně) domáhá toho, aby žalovaný (dlužník daňového dlužníka) zaplatil žalobci částku odpovídající vymáhané pohledávce. Správce daně může toto své právo uplatňovat, jen pokud trvá výkon rozhodnutí. (4, str. 735)

5.4. Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

V tomto typu daňové exekuce je nejčastěji postihováno majetkové právo dlužníka nepeněžitě povahy, které má vůči třetí osobě a postižením tohoto práva mohou být získány finanční prostředky na uspokojení oprávněného. (4, str.736) Správce daně exekučním příkazem poddlužníkovi zakáže vydání nebo dodání věcí dlužníkovi a nařídí jejich vydání nebo dodání správci daně. Přitom nárok dlužníka na vydání věci musí v době nařízení exekuce existovat. (3, str.104) Správce daně musí exekuční příkaz doručit dříve poddlužníkovi než dlužníkovi a současně spolu s oznámením o právní moci exekučního příkazu upřesní způsob, místo a dobu plnění pohledávky. (2, str.162)

Tento způsob exekuce se může uplatnit také v případě existence finančních prostředků dlužníka na účtě, jehož majitelem je třetí osoba. Nařízením exekuce vzniká nárok na vydání věci (peněžitě částky) uložené v úschově, z níž může být správce daně uspokojen. Úschovu peněz je možno realizovat prostřednictvím soudu nebo notáře. (4, str.737)

Dalším typem majetkových práv mohou být listinné nebo zaknihované cenné papíry, představující pohledávku vlastníka listiny za emitentem cenného papíru. (4, str. 742) Exekuce zaknihovaných cenných papírů probíhá vydáním exekučního příkazu, který se doručí dlužníkovi a osobě oprávněné k evidenci investičních nástrojů. Tato osoba obdrží exekuční příkaz dříve než dlužník a je povinna jej zapsat do své evidence. Od tohoto okamžiku nesmí dlužník s těmito cennými papíry nakládat. (4, str.785)

Cenné papíry v listinné podobě správce daně sepíše a následně buď vyzve toho, kdo má plnit, aby plnění odevzdal správci daně, nebo se sám postará o zpeněžení. Úkony nutné k uplatnění práva, které přísluší dle cenného papíru daňovému dlužníkovi, místo něj provádí daňový exekutor. Se získanou částkou se naloží jako s výtěžkem z prodeje. (9, § 334)

S cennými papíry, které mohou nabývat obou zmíněných podob (například akcie), se tedy nakládá podle v souladu s formou jejich podoby. Rozsudek Krajského soudu v Plzni, ze dne 12.12.1998, sp.zn. R 11442/1998: „*Akcie může být postižena výkonem rozhodnutí podle ustanovení § 320 o.s.ř.*“

5.5. Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Tento typ daňové exekuce je používán především tehdy, nepodaří-li se předchozími – jednoduššími – způsoby exekuce pohledávku vymoci. Exekuce prodejem movitých věcí se provede sepsáním věci, které podléhají exekuci a jejich zpeněžením. (2, str 163) Tento druh exekuce lze provést pouze u movitých věcí, které jsou ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví dlužníka.

Soupis věcí je zahájen oznámením účelu příchodu daňového exekutora dlužníkovi a výzvou exekutora k úhradě daňového nedoplatku dlužníka. Nedojde-li k ní, exekutor předá dlužníkovi exekuční příkaz na prodej movitých věcí. Pokud není dlužník přítomen, je mu exekuční příkaz doručen společně s protokolem o soupisu věcí. Soupis věci určuje úspěšnost výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, protože kvalita sepsaných věcí rozhoduje o uspokojení správce daně. (4, str.780) Místem soupisu je místo, kde má dlužník věci umístěny – nejčastěji místo podnikání, případně bydliště dlužníka. V protokolu o soupisu jsou věci uvedeny pod pořadovými čísly, stručně popsány a je zde uveden odhad výtěžku prodeje. Sepsané věci jsou buď odvezeny správcem daně na místa tomu určená (vlastní sklad finanční správy nebo sklady správy hmotných rezerv) nebo ponechány na místě soupisu. V tomto případě se sepsané věci viditelně označí a z označení musí být patrné, kterým správcem daně a kdy byly věci sepsány. (2, str.164)

Soupis věcí se nemůže týkat všech věcí ve vlastnictví daňového dlužníka: „Z věcí, které jsou ve vlastnictví povinného nebo ve společném jmění povinného a jeho manžela, se nemůže týkat výkon rozhodnutí těch, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s dobrými mravy a jejichž počet a hodnota odpovídá obvyklým majetkovým poměrům.“ (9, § 299 odst.1) Občanský soudní řád dále konkretizuje věci, které jsou vyloučeny ze soupisu. Jedná se například o prádlo a obuv, obvyklé vybavení domácnosti (např. stůl, židle, kuchyňská linka, lůžko, pračka atd.), dětské hračky, zdravotnické potřeby nebo zvířata sloužící člověku jako společník. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.2.2004 sp.zn. 20 Cdo 180/2003 se k otázce obvyklého vybavení domácnosti vyjadřuje takto: „Za obvyklé vybavení domácnosti lze považovat jen takový majetek, který slouží k uspokojování základních životních potřeb. Skutečnost, že některé věci

tvoří typické vybavení domácnosti (např. televizor, sedací souprava apod.) ještě neznamená, že jde o věci nezbytně potřebné.“

Předmětem soupisu nemohou být ani hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima. (9, § 299 odst.2)

Po nabytí právní moci exekučního příkazu se zjistí cena sepsaných věcí – v jednoduchých případech je určena odhadem daňového exekutora s využitím např. internetu či předchozích soupisů; v ostatních případech ustanoví správce daně ke zjištění ceny znalce. Pouze u rychle se kazících věcí zůstává v platnosti cena určená při soupisu. (2, str.164).

Provedení shora popsaných kroků, tj. soupis movitých věcí a určení jejich ceny, směřuje ke zpeněžení sepsaných movitých věcí. Prodej se provádí v dražbě. Prodej rychle se kazících věcí se provádí mimo dražbu, protože povaha těchto věcí neumožňuje počkat s prodejem až do doby nařízení dražby. (4, str.790)

5.6. Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

Tento způsob exekuce je dalším typem výkonu rozhodnutí na peněžitá plnění. Vzhledem k řádově vyšším cenám nemovitostí oproti movitým věcem zde existuje vyšší pravděpodobnost úhrady daňového nedoplatku dlužníka. Správce daně je vázán dodržováním zásady přiměřenosti, tj. vymáhaná částka a cena nemovitosti by neměla být ve zjevném nepoměru. (4, str.812) V praxi je na zásadu přiměřenosti kladen opravdu velký důraz, a k realizaci tohoto typu výkonu rozhodnutí dochází skutečně až tehdy, jsou-li vyčerpány ostatní možnosti, jak vymoci nedoplatek.

Prvotním krokem je vydání exekučního příkazu na prodej nemovité věci. Příkaz je doručen dlužníkovi a případným spoluvlastníkům nemovité věci a rovněž příslušnému katastrálnímu úřadu. (2, str.165) Ten provede zápis do katastru nemovitostí. Po rozhodnutí, že bude přistoupeno k dražbě, následuje další krok, a to určení odhadní ceny. Správce daně ustanoví znalce, který ocení nemovitost a její příslušenství. Existuje-li již znalecký posudek mladší jednoho roku ode dne nabytí právní moci exekučního příkazu a nedošlo-li ke změně okolností rozhodujících pro ocenění, nové ocenění znalcem není vyžadováno. (2, str.165)

Správce daně na základě znaleckého posudku stanoví cenu nemovitosti a jejího příslušenství, cenu jednotlivých práv a závad spojených s nemovitostí, závady, které prodejem v dražbě nezaniknou (např. věcná břemena, pokračující nájemní práva) a výslednou cenu (sníženou o závady). (4, str.828) Rozhodnutí o výsledné ceně se doručuje dlužníkovi, spoluvlastníkům, osobám s existujícími právy na nemovitosti a oprávněným z exekucí přerušených podle jiného právního předpisu. (10, § 14) Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů po jeho doručení. Dražbu lze nařídit až po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

5.7. Dražba movitých věcí a nemovitostí

Dražba je postup, kterým zákon umožňuje správci daně zpeněžit movité a nemovité věci získané v rámci exekučního řízení. Dražbu správcem daně je možno provádět jako dražbu nucenou, tj. provedenou proti vůli vlastníka věci. (4, str.747)

V § 194a daňového řádu je uložena povinnost správce daně provádět dražbu elektronicky, pokud je k tomu technicky vybaven. Vzhledem ke skutečnosti, že technické vybavení finanční správy začalo umožňovat plnohodnotné používání elektronických dražeb až od roku 2020, byly do uvedené doby dražby prováděny klasickým způsobem, tj. s fyzickou přítomností všech účastníků dražby. Tato možnost je stále zachována, metodika finanční správy tento typ označuje jako dražbu s jednáním, prioritně jsou však prováděny dražby elektronické.

Konání dražby nařizuje správce vydáním dražební vyhlášky. Zákonodárcem jsou stanoveny náležitosti dražební vyhlášky poměrně podrobně proto, aby případní zájemci byli co nejlépe informováni.(14) Dražební vyhláška obsahuje kromě základních náležitostí uvedených v § 102 daňového řádu (označení správce daně, číslo jednací, podpis úřední osoby a datum) mj. tyto údaje:

- datum a čas zahájení dražby (je-li dražba elektronická, tak i datum a čas ukončení dražby)
- označení a popis předmětů dražby a pořadí jejich dražení
- cenu předmětu dražby
- výši nejnižšího dražebního podání
- způsob a lhůtu úhrady nejvyššího dražebního podání
- výzvu k uplatnění pohledávek zajištěných zástavním právem apod. (2, str.163)

V případě dražby movitých věcí činí nejnižší dražební podání nejméně jednu

třetinu zjištěné ceny. V praxi je většinou u první dražby movitých věcí správcem daně pro nejnižší dražební podání určena vyšší hranice, teprve v případě neúspěchu dražby se v opakované dražbě tato hranice snižuje až na povolenou hranici jedné třetiny zjištěné ceny.

U dražby nemovitostí musí být nejnižší dražební podání ve výši minimálně dvou třetin stanovené výsledné ceny. Není-li dražba úspěšná, nařizuje se opakovaná dražba, avšak nejdříve po uplynutí 3 měsíců ode dne původní dražby. Při opakované dražbě nemovitostí činí nejnižší dražební podání polovinu výsledné ceny nemovité věci. (2, str.165) Dražební jistota je vyžadována pouze u dražby nemovitých věcí, daňový exekutor ji stanoví podle okolností, nikdy však nesmí převýšit polovinu nejnižšího dražebního podání. Dražební jistota složená vydražitelem (vítězem dražby) se započte na úhradu vydražené věci.

Po úspěšném ukončení dražby nemovitostí je vydáno rozhodnutí o příklepu, které je doručováno především vydražiteli, dlužníkovi, dále tomu, kdo přistoupil do daňové exekuce jako oprávněný z exekuce přerušené a případnému spoluvlastníkovi vydražené nemovitosti. Po právní moci rozhodnutí o příklepu správce daně vyrozumívá příslušný katastrální úřad kvůli přechodu vlastnictví vydražené nemovitosti.

5.8. Rozvrhové řízení

Rozvrhové řízení je poslední částí výkonu rozhodnutí prodejem nemovité věci. Po právní moci rozhodnutí o příklepu a po úhradě nejvyššího dražebního podání správce daně vyzve věřitele: *„kteří podali přihlášku a jejichž přihláška nebyla odmítnuta, aby mu do 15 dnů ode dne doručení této výzvy sdělili výši své pohledávky a jejího příslušenství vyčíslenou ke dni právní moci rozhodnutí o udělení příklepu a skutečnosti významné pro její pořadí.“* (2, str.166)

Z výtěžku dražby se nejdříve uspokojí exekuční náklady. Poté pohledávky zajištěné zadržovacím právem, ostatní pohledávky se uspokojí podle pořadí, které se stanoví takto:

- datum vydání exekučního příkazu (daňová pohledávka)
- datum přihlášení (pohledávka přihlášená jiným správcem daně)
- datum vzniku zástavního práva (u pohledávek zajištěných zást.právem)
- datum vzniku věcného břemene (u náhrad za věcná břemena) (4, str.846)

Proti rozhodnutí o rozvrhu lze podat odvolání ve lhůtě 30 dnů.

6. OMEZENÍ EXEKUCE

6.1. Vyloučení majetku z daňové exekuce

Institut vyloučení majetku z daňové exekuce upravuje § 179 daňového řádu. Týká se pouze případů prodeje movitých nebo nemovitých věcí nebo jejich spoluvlastnických podílů.

Návrh na vyloučení majetku může podat osoba, které svědčí právo k uvedenému majetku (příp. osoba, které je uložena povinnost ohledně takového majetku) a musí tak učinit do 15 dnů ode dne doručení exekučního příkazu jeho příjemci; nebo ode dne, kdy se osoba, která není příjemcem exekučního příkazu, o příkaze dozvěděla. Majetek, u kterého lze využít institut vyloučení z daňové exekuce, je pouze majetek třetích osob. (4, str.674)

Správce daně musí o návrhu na vyloučení majetku rozhodnout do 30 dnů. Následně běží lhůta 15 dnů na případné odvolání proti tomuto rozhodnutí. Během této doby nelze majetek, který je předmětem návrhu, prodat. Vyjimku tvoří rychle se kazící věci. (2, str.160)

Příkladem, kdy je použití tohoto institutu oprávněné, je situace, kdy došlo k sepsání věcí (např. zboží), u kterých jejich současný vlastník správci daně doloží nabývací titul (např. fakturu) a doklad o zaplacení (např. bankovní výpis). Tato osoba tedy může podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce, protože došlo k zásahu do jejího vlastnického práva. Pokud správce daně sám nepochybně zjistí, že zabavil majetek, který do exekuce nepatří, rozhodne o jeho vyloučení z moci úřední.

K prokazování vlastnictví věci a aplikaci § 179 daňového řádu se vyjádřil Nejvyšší správní soud rozsudkem č.j. 9 Afs 376/2017 – 87 ze dne 30.8.2018: *„Břemeno tvrzení i břemeno důkazní nese navrhovatel, jenž tvrdí, že mu svědčí vlastnické právo. Na správci daně pak je, aby v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 8 odst. 1 daňového řádu) posoudil, zda předložené důkazy jsou s to prokázat tvrzení obsažená v návrhu (tedy to, že navrhovateli svědčí právo nepřipouštějící exekuci majetku).“*

6.2. Odklad daňové exekuce

Odklad daňové exekuce upravuje § 181 daňového řádu. Důvody pro odložení daňové exekuce musí být přechodného rázu, odklad znamená nepokračování v exekuci. Správce daně tedy nevydává rozhodnutí potřebná k dalšímu postupu exekuce ani nepokračuje ve faktických úkonech, kterými se realizuje donucování povinného. (3, str.68). K odložení dochází na návrh daňového subjektu nebo z moci úřední, a to především pro tyto důvody:

- šetří-li se důvody pro zastavení exekuce
- daňový subjekt podal námitku proti soupisu věcí, nebo
- správce daně šetří podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku.

Samozřejmou podmínkou odkladu je skutečnost, že výkon rozhodnutí již byl nařízen. Dle uvedeného ustanovení daňového řádu zůstávají zachovány právní účinky již provedených exekučních úkonů, správce daně však může v rozhodnutí o odložení daňové exekuce stanovit jinak. Doba odkladu je stanovena buď pevným datem nebo jiným způsobem, který určuje dobu trvání odkladu. Jestliže během trvání odkladu nedojde k zastavení exekuce, správce daně rozhodne o jejím pokračování.

6.3. Zastavení daňové exekuce

Důvody částečného nebo úplného zastavení daňové exekuce jsou vyjmenovány v § 181 daňového řádu. V praxi nejčastější jsou následující důvody:

- odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena* – došlo k dobrovolné úhradě nedoplatku, a to buď v plné výši nebo částečně (exekuční řízení se zastaví také částečně);
- správce daně povolí posečkání úhrady nedoplatku* – tento důvod je především v současnosti kvůli nárůstu schválených posečkání často využívaný;
- zaniklo právo vymáhat nedoplatek* – uplynula-li prekluzivní lhůta pro placení daně ve smyslu § 160 daňového řádu;
- pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky* – neexistuje platný exekuční titul.

Zastavením daňové exekuce dochází k ukončení exekučního řízení. Daňové řízení však stále pokračuje, v budoucnu může být vydán další exekuční příkaz na stejný nedoplatek. Tato situace nastává například tehdy, jestliže se objeví nový

majetek dlužníka nebo dlužník přejde z pozice osoby samostatně výdělečně činné do zaměstnaneckého poměru.

7. EXEKUČNÍ NÁKLADY

Daňový řád se v § 182 a 183 zabývá otázkou exekučních nákladů. V plné výši je hradí dlužník, pokud nebyla exekuce provedena neoprávněně. Rozlišujeme následující druhy exekučních nákladů:

- náklady za nařízení daňové exekuce;
- náklady za výkon prodeje; a
- náklady hotových výdajů vzniklých při provádění daňové exekuce.

Nejčastější jsou náklady *za nařízení daňové exekuce*, které vznikají v okamžiku vydání exekučního příkazu, případně vydáním samostatného rozhodnutí, a činí 2 % z částky nedoplatku, nejméně však 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč.

Náklady za výkon prodeje jsou vyžadovány vždy, když došlo k zahájení dražby (bez ohledu na její výsledek) nebo zpeněžením předmětu exekuce mimo dražbu. Jejich výše je obdobná jako u první skupiny – tj. 2% z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, min. 500 Kč, max. 500 000 Kč.

V praxi nejméně časté jsou *náhrady hotových výdajů* správce daně. Jedná se například o náklady za pronájem dražební místnosti, skladné při úschově zabavených věcí nebo náklady za otevření a výměnu zámků. (4, str. 684). Dlužník je musí uhradit do 30 dnů ode dne jejich sdělení správcem daně, a to i tehdy, když k výkonu prodeje nedošlo. Výši těchto nákladů stanoví správce daně vždy samostatným rozhodnutím, protože v době vydání exekučního příkazu není jejich výše známa.

Pořadí úhrady exekučních nákladů je vždy přednostní, hotové výdaje pak první v pořadí.

8. POROVNÁNÍ ÚSPĚŠNOSTI VYMÁHÁNÍ

Teoretická část práce se zabývá právním vymezením daňové exekuce a zobrazením jejího postavení v celém systému daňového řízení. Dále obsahuje popis jednotlivých typů daňové exekuce včetně doplňujících instrumentů.

Praktická část je zaměřena na srovnání výsledků vymáhací činnosti v Královéhradeckém kraji v době před a po zavedení nové metodiky vymáhací činnosti v tomto kraji. Tato změna byla iniciována a posléze realizována novým vedením vymáhacího odboru na krajské úrovni v průběhu let 2016 a 2017.

8.1. Finanční úřad pro Královéhradecký kraj

Tento krajský finanční úřad zahrnuje pět územních pracovišť – Hradec Králové, Trutnov, Náchod, Jičín a Rychnov nad Kněžnou – která se bez výjimky nachází v okresních městech kraje. Každé územní pracoviště má své vlastní vymáhací oddělení, k jediné změně došlo v roce 2020 na územním pracovišti v Rychnově nad Kněžnou, kdy vzhledem k přirozeným odchodům pracovníků (odchod do důchodu, přechody na jinou pozici v rámci finanční správy) klesl počet pracovníků oddělení pod nutný stav. Samostatné oddělení tedy bylo zrušeno, správu vymáhaných subjektů převzalo územní pracoviště v Hradci Králové a v Rychnově nad Kněžnou jsou pro vymáhací činnost určeni dva pracovníci. Přes toto omezení je však vymáhací činnost v okrese Rychnov nad Kněžnou realizována standardně, kromě správy velkých dlužníků (ta je zajišťována z Hradce Králové) a provádění soupisů v terénu (zajišťuje zvláštní tým také z Hradce Králové).

8.2. Daňové subjekty v Královéhradeckém kraji

Zobrazení vývoje počtu daňových subjektů v kraji – evidovaných a aktivních – v členění na fyzické a právnické osoby je prvním z důležitých údajů. Slouží k získání představy o celkové agendě úřadu. Přestože kraj patří v rámci republiky spíše k těm menším, je množství spravovaných daňových subjektů značné.

Tabulka 1 – Daňové subjekty v Královéhradeckém kraji

Rok	Evidované subjekty		Aktivní subjekty	
	Právnícké	Fyzické	Právnícké	Fyzické
2013	26 857	357 420	24 755	285 351
2014	26 498	342 626	23 651	270 396
2015	26 610	342 069	24 065	274 522
2016	27 473	345 519	24 837	276 199
2017	28 285	349 779	25 632	278 779
2018	28 985	356 215	26 345	280 975
2019	29 497	354 901	27 066	282 443
2020	29 540	349 020	27 495	280 375

Zdroj: vlastní zpracování dle (11)

Tabulka zobrazuje posloupnost od roku 2013 do roku 2020, subjekty jsou rozděleny na právnícké osoby všech typů a fyzické osoby, do nichž jsou kromě fyzických osob občanů zahrnuti také soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona, zemědělství podnikatelé a podnikatelé, podnikající na základě jiného než živnostenského zákona. Zatímco počty evidovaných i aktivních právníckých osob kromě let 2014 a 2015 setrvale rostou, u fyzických osob je v obou kategoriích maximální hodnotou ta úvodní z roku 2013, další roky pak počty kolísají a zatím poslední počet z roku 2020 je přibližně v polovině rozdílu mezi nejvyšším počtem z roku 2013 a nejnižším z roku 2015.

8.3. Vymáhání daňových nedoplatků v Královéhradeckém kraji

Následující část je zaměřena na porovnání metodik vymáhání Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj. Změna metodiky a přechod na nový způsob byl postupný, realizoval se od posledního čtvrtletí roku 2016 do třetího čtvrtletí roku 2017.

8.3.1. Původní metodika vymáhání

Vymáhací činnost ve finanční správě procházela postupným vývojem. Zhruba od konce první dekády tohoto století se začaly pro sběr informací ve větší míře využívat veřejné databáze a databáze dalších institucí (např. zdravotních pojišťoven). Základní technické možnosti vymáhání jsou však až dodnes stejné, spočívají v práci s centrální databází finanční správy tzv. ADIS (automatizovaný daňový informační systém). Tento systém je přístupný všem zaměstnancům finanční správy a konkrétně daňovým exekutorům umožňuje realizovat veškeré vymáhací úkony. Počínaje těmi základními, tj. například vystavením vyrozumění o daňovém nedoplatku přes vydávání různých typů exekučních příkazů až po úkony nejsložitější jako je vydání dražební vyhlášky nebo vytvoření trestního oznámení. Systém však pracuje pouze s údaji, které jsou uloženy přímo v databázi finančních úřadů, což daňovému exekutorovi (na rozdíl od dalších oddělení úřadu, jako například oddělení vyměřovací nebo kontrolní) nestačí. K exekutorské práci musel tedy procházet spoustu dalších databází, například evidenci katastru nemovitostí, evidenci motorových vozidel, insolvenční rejstřík, obchodní rejstřík, evidenci České správy sociálního zabezpečení nebo zdravotních pojišťoven apod.

8.3.2. Nová metodika vymáhání

Nová metodika přinesla výraznou změnu ve způsobu práce s daňovými nedoplatky v kraji. Změna spočívala jak v opravdu důsledném využívání údajů, které systém ADIS poskytuje, tak v propojení výše uvedených databází do jednoho výstupu, se kterým daňový exekutor pracuje. Byl vytvořen tzv. monitoring nedoplatků, který tyto požadavky splňuje. Systém byl vytvořen vedením vymáhacího odboru Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj, s využitím praktických zkušeností daňových exekutorů a s významnou technickou podporou IT pracovníků tohoto úřadu.

Monitoring nedoplatků byl tvořen postupně, údaje a databáze do něj byly postupně doplňovány, proto doba zavedení do práce exekutorů trvala přibližně 12 měsíců. Výstupem monitoringu je rozsáhlý datový soubor s možností interaktivního vyhledávání údajů podle požadavků uživatele. Obsah je tvořen informacemi o daňovém dlužníkovi (plátcovství DPH, užití EET, insolvenční řízení), jeho majetku

(nemovitosti, vozidla) a vztahu k dalším institucím (existence bankovních účtů, životního pojištění, stavebního spoření apod.).

Monitoring umožňuje třídit data podle potřeby na základě exekutorem zadaných hledisek. Z nich často používá třídění podle výše nedoplatku, typu bankovních účtů nebo druhu majetku ve vlastnictví dlužníka.

Po plné implementaci monitoringu byl zaveden tento způsob práce s monitoringem: aktualizace je prováděna měsíčně vždy k 20., soubor je plně k dispozici každému daňovému exekutorovi a jeho výstupy jsou kontrolovány přímým nadřízeným exekutora a samozřejmě vedením odboru vymáhání.

Právě kontrola byla vedle vlastního zavedení monitoringu nejvýraznější změnou, která se dotkla práce každého jednotlivého exekutora. Dřívější poměrně nahodilá kontrola byla nahrazena systematickým sledováním dosažených výsledků.

Součástí změn, které nová metodika přinesla, bylo také převedení správy insolvencí a konkursů do samostatného oddělení, které z jednoho místa spravuje tyto pohledávky pro všechna územní pracoviště. Každé územní pracoviště vyčlenilo jednoho pracovníka vymáhání, který se stal součástí tohoto oddělení a měl na starost insolvenční agendu svého domovského pracoviště. Nebylo nutné zaškolovat nové pracovníky a nedošlo ani k navýšení nákladů vymáhacího odboru.

Vznik tohoto oddělení měl pozitivní vliv na efektivitu správy insolvencí, protože dosud tuto činnost prováděl každý exekutor sám. Nové oddělení sjednotilo postupy, nastavilo jednotný styl komunikace s insolvenčními a konkursními správci a zamezilo chybám (především v přihlašování pohledávek), které se v předchozím systému stávaly.

Úspěšné zavedení nové metodiky do běžné praxe vymáhacích oddělení jednotlivých územních pracovišť v kraji bylo impulsem k jejímu rozšíření do dalších krajů. Lze říci, že během druhého pololetí roku 2018 a prvního pololetí roku 2019 se systém začal používat ve většině krajských finančních úřadů a jejich územních pracovišť.

8.4. Úspěšnost vymáhání

Pro rozhodnutí, zda-li nová metodika přinesla vyšší úspěšnost ve vymáhání či nikoliv, lze považovat za klíčové výsledky vymáhací činnosti v roce 2018. V tomto roce již byla nová metodika plně zavedena, daňoví exekutoři ji plně využívali a ve srovnání s rokem 2016 a 2017 se měla ve výsledcích projevit. Prvním krokem je srovnání prostého počtu aktivních daňových exekucí v jednotlivých letech a v dalších kapitolách bude provedeno porovnání vymožených prostředků jednotlivými druhy daňové exekuce.

Srovnání přínosu typu daňové exekuce na celkovém množství vymožených prostředků usnadní následující tabulka. Obsahuje podíl jednotlivých typů daňové exekuce na celkové vymoženosti v celém Finančním úřadě pro Královéhradecký kraj. Podíl je vyjádřen v absolutní hodnotě i v procentovém vyjádření a týká se sledovaného roku 2018.

Tabulka 2 – Podíl druhů daňové exekuce na celkové vymoženosti v roce 2018

Druh daňové exekuce	Vymožené prostředky v roce 2018	
	tis. Kč	Podíl (%)
srážkami ze mzdy	7 970	4,9
příkázáním z účtu	113 590	69,5
příkázáním pen.pohledávky	10 130	6,2
postižením majet.práv	230	0,1
prodejem movitých věcí	5 320	3,3
prodejem nemovitých věcí	2 010	1,2
přes soud a soudní exek.	2 150	1,3
přes insolvenční řízení	22 040	13,5
Celkem	163 440	100

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Z tabulky vyplývá, že největší část vymožených prostředků je získána daňovou exekucí na příkázání pohledávky z účtu. Ta se na celkových vymožených prostředcích podílí téměř ze 70 %. Vysoký podíl tvoří prostředky získané z insolvenčního řízení, na které však nemá monitoring nedoplatků zavedený novou metodikou žádný vliv. Rozhodnutí dlužníka vstoupit do insolvence ve většině případů

nesouvisí výhradně s daňovým nedoplatkem, často má dlužník další, mnohdy i výrazně vyšší závazky, u jiných věřitelů.

8.4.1. Počty daňových exekucí

V následující tabulce jsou uvedeny počty aktivních daňových exekucí v Královéhradeckém kraji k 31.12. příslušného roku s uvedením podílu na celkovém počtu aktivních daňových exekucí v České republice. Za aktivní daňovou exekuci uvedenou v tabulce je považována:

- a). daňová exekuce zahájená v roce do konce roku 2017, která není k ultimu roku 2018 plně uhrazena (musí být uhrazena nejen jistina, ale i veškeré příslušenství s ní spojené – úroky, poplatky, pokuty);
- b). daňová exekuce zahájená v roce 2018, která není k ultimu roku 2018 plně uhrazena
- b). daňová exekuce, která byla v roce 2018 zahájena a také ukončena.

Tabulka 3 – Aktivní daňové exekuce (DE) v Královéhradeckém kraji (KHK) k 31.12.

Rok	Aktivní daňové exekuce		
	KHK	ČR	Podíl (%)
2015	7 847	139 205	5,63
2016	8 115	147 314	5,50
2017	9 061	152 158	5,95
2018	9 500	168 321	5,64
2019	8 801	175 042	5,03
2020	5 546	97 527	5,69

Zdroj: vlastní zpracování dle (15,16)

Z údajů vyplývá dosažení nejvyššího počtu aktivních daňových exekucí v Královéhradeckém kraji k 31.12.2018 po předchozím poměrně razantním vzrůstu, následující rok a především rok 2020 vykazuje naopak rychlý pokles. Rok 2020 byl však výrazně ovlivněn situací okolo koronavirové epidemie, kdy došlo k utlumení hospodářské činnosti mnoha subjektů a naopak v výrazném nárůstu schválených posečkáni s platbou daní. V roce 2020 byla také výrazně utlumena činnost vymáhacích oddělení finančních úřadů právě s ohledem na usnadnění situace podnikatelských subjektů.

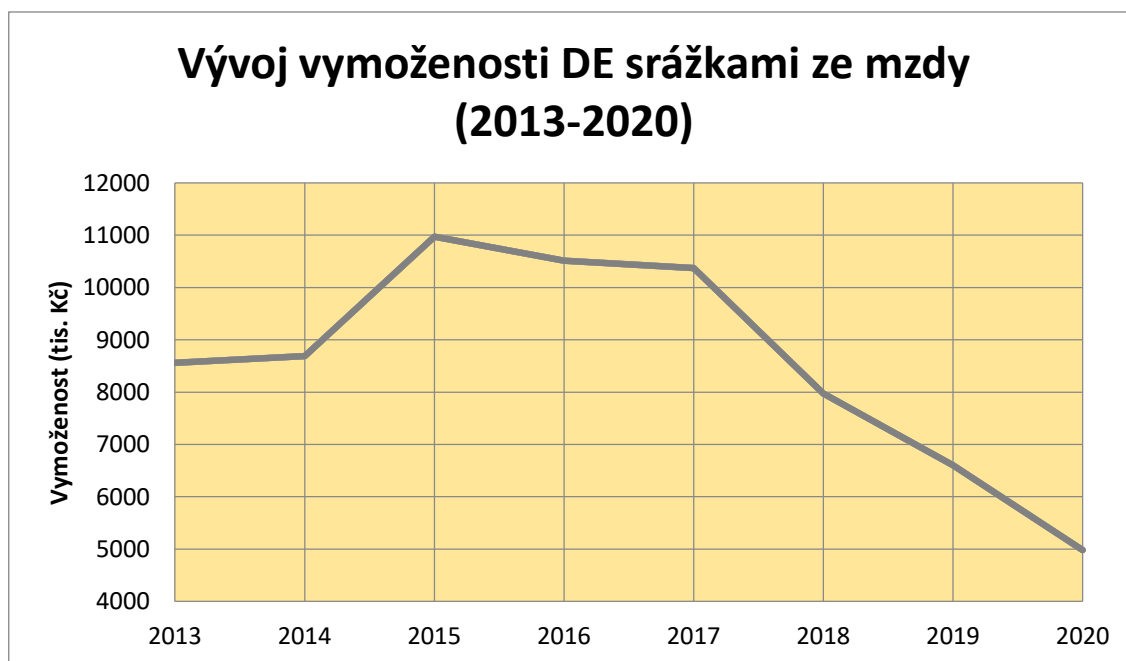
Monitoring nedoplatků zavedený novou metodikou má díky své komplexnosti zabránit tomu, aby se opomenula zahájit daňová exekuce. V předchozím období tato

situace vzhledem k horší přehlednosti nedoplatků někdy nastala. V roce 2018, tj. v prvním roce fungování nové metodiky, docházelo kromě běžných činností i k zahajování exekucí na dříve opomenuté nedoplatky. Lze usoudit, že vzhledem k tomu vykázal počet aktivních daňových exekucí ke konci roku 2018 vyšší hodnotu.

Z republikového pohledu byla nejvyšší hodnota počtu aktivních daňových exekucí dosažena v roce 2019. Pokles během roku 2020 byl vysvětlen v předchozím odstavci.

8.4.2. Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Tento typ daňové exekuce lze společně s daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu považovat za nejdůležitější u pohledávek za fyzickými osobami občany; u vymáhání právnických osob jej využívat nelze.

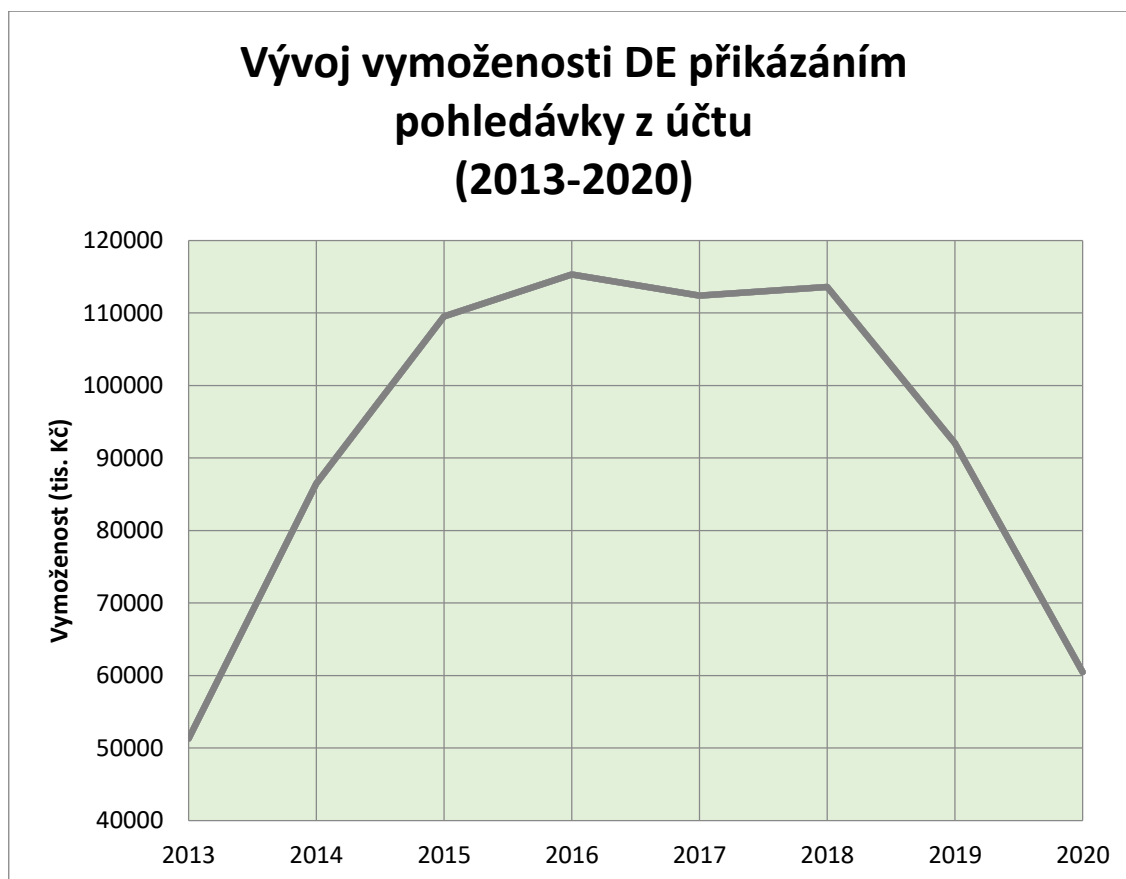
Obrázek 1 – Vymoženost daňovou exekucí srážkami ze mzdy 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Na tento typ daňové exekuce změna metodiky vymáhání pozitivní vliv neměla. Výsledky ve sledovaném roce 2018 poklesly oproti roku 2017 o 23 % (hodnota 7 970 tis. Kč v roce 2018; hodnota 10 370 tis. Kč v roce 2017) a oproti roku 2016 dokonce o 24 % (hodnota roku 2016 činila 10 510 tis. Kč). Další pokles následoval v letech 2019 a 2020.

8.4.3. Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu

Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu je nejvyužívanějším formou vymáhání. Jednak proto, že je využitelná u fyzických i právnických osob, a také pro rychlou a snadnou realizovatelnost.

Obrázek 2 – Vymoženost daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Výsledky vymáhání daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu vykazují mezi roky 2015 – 2018 srovnatelné výsledky. Z těchto let je nejnižší výsledek v roce 2015 (109 530 tis. Kč) a nejvyšší v roce 2016 (115 320 tis. Kč). V roce 2017 se vymohlo v Královéhradeckém kraji tímto typem exekuce 112 420 tis. Kč a v roce 2018 pak 113 590 tis. Nárůst vymoženosti mezi roky 2017 a 2018 tedy činí 1 %. Nelze tedy jednoznačně říci, že nová metodika měla výrazný vliv na vymáhání tímto typem daňové exekuce.

8.4.4. Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

Daňová exekuce tohoto typu je využívána téměř výhradně při vymáhání daňových nedoplatků podnikatelských subjektů. Jedná se o pohledávky vzniklé při podnikatelské činnosti, nejčastěji jsou to obchodní faktury.

Obrázek 3 – Vymoženost daňovou exekucí příkázáním jiné peněžité pohledávky 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Tento typ daňové exekuce – podobně jako dosud analyzované typy – nevykazuje po zavedení nové metodiky vymáhání zlepšené výsledky. V roce 2018 nastal oproti předchozímu roku pokles o 31 % (hodnota 10 130 tis. v roce 2018 oproti hodnotě 14 660 tis. Kč v roce 2017). Srovnáváme-li rok 2018 s rokem 2016, zjistíme pokles ještě vyšší – ten činí dokonce 44 % (hodnota roku 2016 – 17 940 tis. Kč).

Na druhou stranu je nutné si uvědomit, že menší kraje typu Královéhradeckého nemají během roku mnoho případů tohoto typu exekuce. Výsledky proto může ovlivnit několik vymáhaných faktur většího objemu, které se mohou týkat pouze jednoho daňového subjektu.

8.4.5. Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

Podíl tohoto typu daňové exekuce na celkových vymožených prostředcích je velmi nízký. Pokud se exekuce tohoto druhu prováděla, vždy se jednalo o daňovou exekuci cenných papírů.

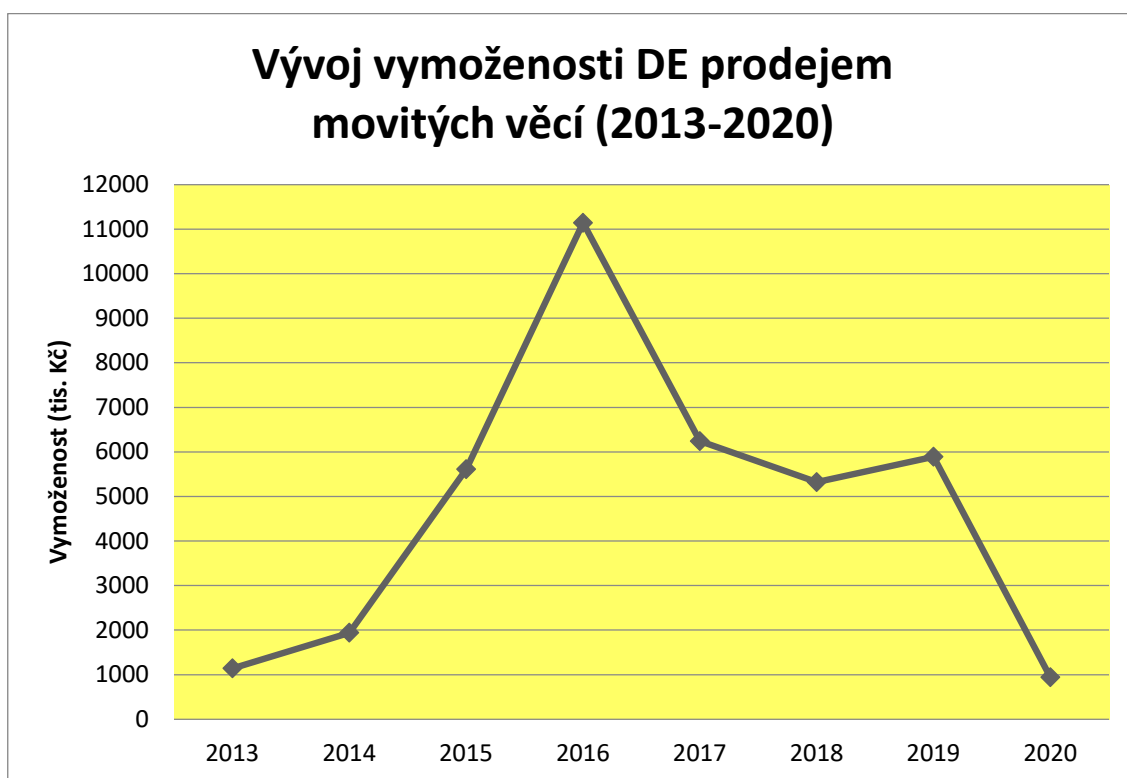
Obrázek 4 – Vymoženost daňovou exekucí postižením jiných majetkových práv 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2016 (1 910 tis. Kč), v roce 2017 následoval pokles na hodnotu 800 tis. Kč (tj. o 59 %). Další pokles přišel v roce 2018 - oproti předchozímu roku o 61 % (hodnota vymožených prostředků v roce 2018 činila 230 tis. Kč). Ani u tohoto typu daňové exekuce tedy nepřinesla změna metodiky růst vymožených prostředků.

8.4.6. Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Výnos z daňových exekucí prodejem movitých věcí je vázán na množství provedených soupisů a uskutečněných dražeb. Zlepšení tohoto ukazatele se očekávalo především v roce 2020 po zavedení systému elektronických dražeb finanční správy, čímž došlo k výraznému zjednodušení a urychlení procesů spojených s přípravou dražby i s její vlastní realizací. Situace v roce 2020 však nedovolila kromě počátku roku a velmi krátké doby v jeho průběhu dražby provádět, proto jejich výnos je v tomto roce velmi nízký.

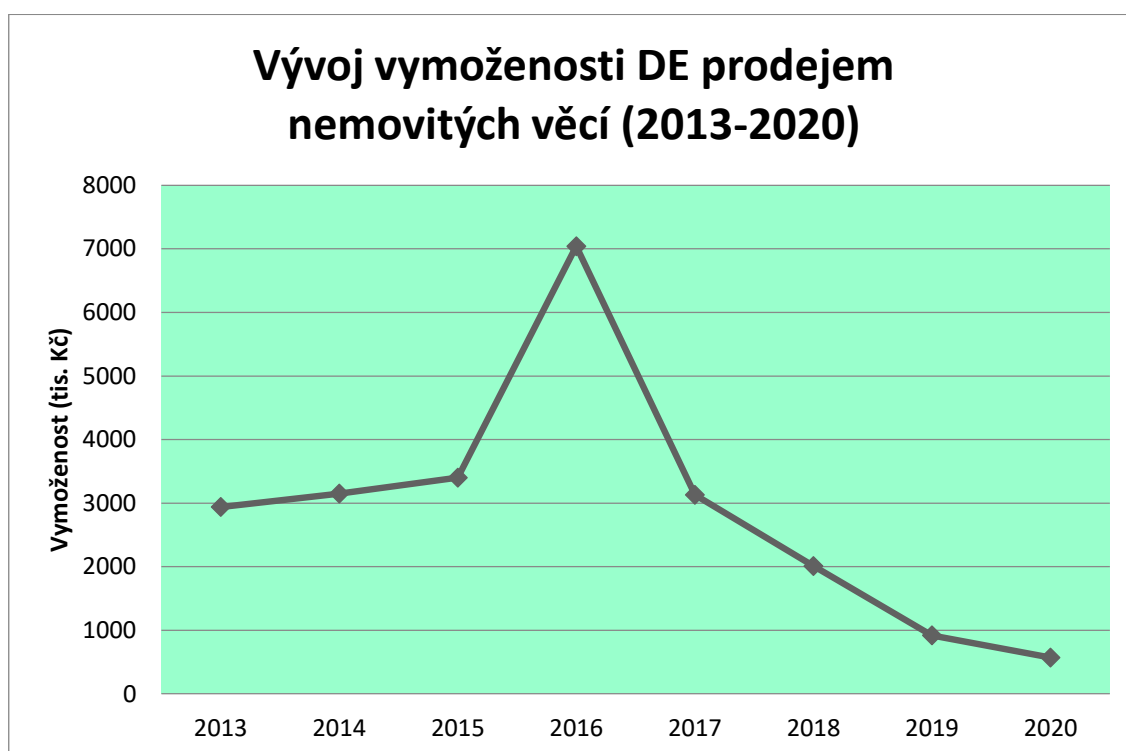
Obrázek 5 – Vymoženost daňovou exekucí prodejem movitých věcí 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Také u tohoto typu daňové exekuce bylo dosaženo nejlepších výsledků v roce 2016, tj. před zavedením nové metodiky vymáhání. Porovnáme-li sledované roky 2017 a 2018, vidíme meziroční pokles o 15 % (rok 2017 – dosaženo výnosu 6 240 tis. Kč; rok 2018 – výnos 5 320 tis. Kč). Ani zde tedy nová metodika nepřispěla ke zvýšení objemu vymožených prostředků.

8.4.7. Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

Situace u tohoto typu exekuce je obdobná jako v předchozím případě. Její realizace je vázána na uskutečnění dražby. Poměrně častým případem je uhrazení dluhu těsně před realizací dražby, což platí zejména u nemovitostí pro bydlení. Ve sledovaném roce 2018 nastal v Královéhradeckém kraji tento případ celkem třikrát.

Obrázek 6 – Vymoženost daňovou exekucí prodejem nemovitých věcí 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Největší vymoženost podobně jako u movitých věcí nastala v roce 2016. Pro zdůraznění spojitosti mezi množstvím vymožených prostředků a počtem dražeb nemovitých i movitých věcí přikládám tabulku vývoje počtu dražeb v kraji od roku 2015 do roku 2020.

Tabulka 4 – Počet realizovaných dražeb v Královéhradeckém kraji 2015-2020

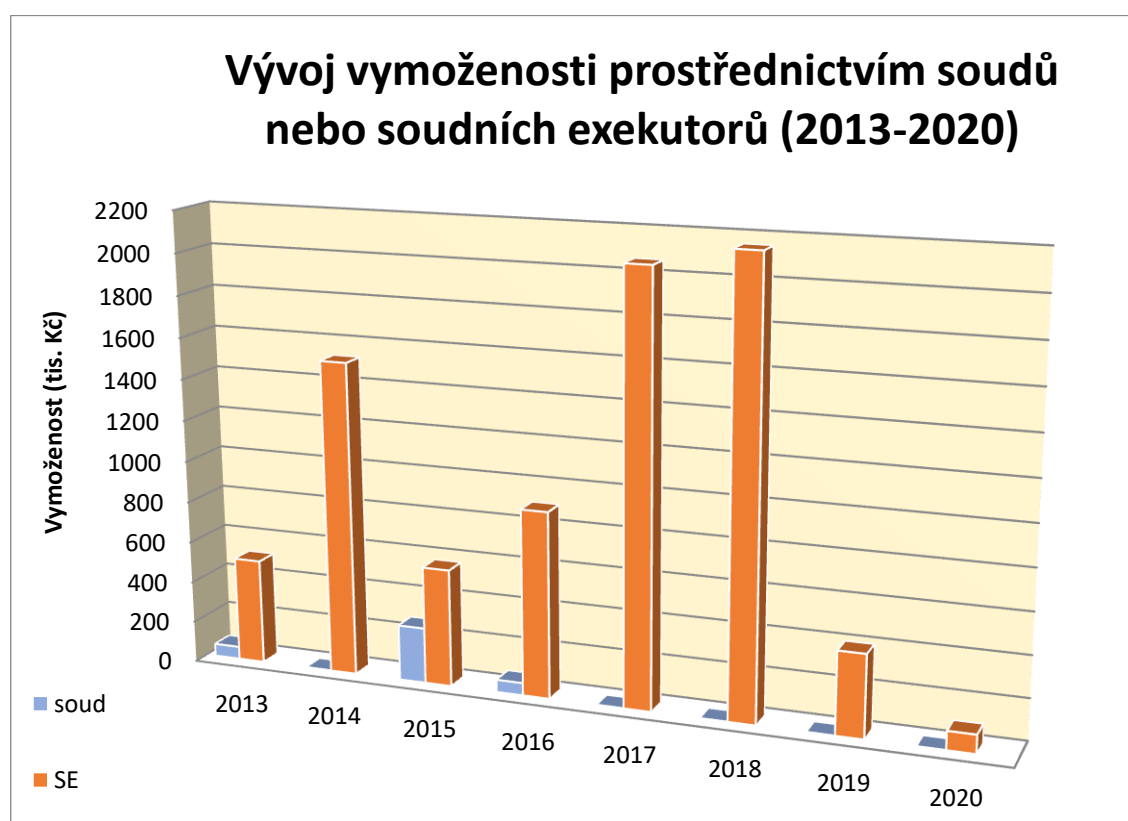
		Rok					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dražeb celkem		62	64	60	29	26	16
z	movité věci	50	44	41	19	18	5
toho:	nemovitosti	12	20	19	10	8	11

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Z tabulky vyplývá, že počet dražeb v roce 2016 byl nejvyšší a v témže roce bylo dosaženo též nejvyššího výnosu. V roce 2015 se sice uskutečnilo podobně vysoké množství dražeb, jejich výnos byl však výrazně nižší. Důvodem je skutečnost, že nemovitostních dražeb bylo téměř o polovinu méně než v roce 2016. V roce 2017 se sice počet dražeb nemovitostí téměř vyrovnal roku 2016, avšak 11 z nich se vůbec neuskutečnilo (vyplaceno před dražbou, nebo zrušení dražby z jiného důvodu). Z toho plyne výrazně nižší výnos než výnos roku 2016.

8.4.8. Vymožení prostřednictvím soudů nebo soudních exekutorů

Nevýznamná část prostředků je získávána prostřednictvím soudu nebo soudního exekutora. Nejčastěji se jedná o souběh s exekucemi soudních exekutorů. Výplaty jsou téměř výhradně z dražeb pořádaných soudními exekutory, do kterých se finanční úřad přihlašuje. Objem získaných prostředků se pohybuje mírně nad hranicí 1 % všech vymožených peněz (viz tab.1). Od roku 2017 finanční správa neprovádí vymáhání nedoplatků prostřednictvím soudů.

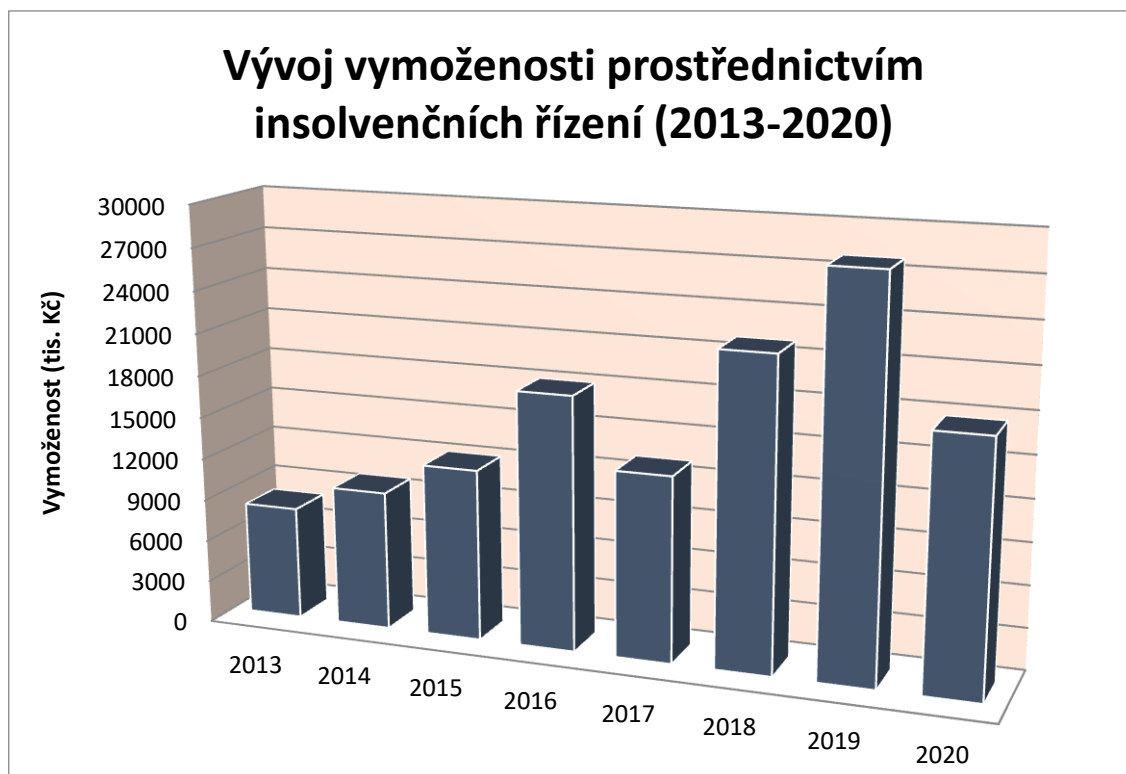
Obrázek 7 – Vymoženost prostřednictvím soudů nebo soudních exekutorů (SE) 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Na tento typ vymáhací činnosti nemělo zavedení nové metodiky významný vliv. Snad pouze automatizovaná evidence dražeb soudních exekutorů je významnější změnou oproti období před jejím zavedením. Sledovaný rok 2018 vykázal nejlepší výsledky, kdy oproti roku 2017 došlo k nárůstu o 4% (hodnota 2 150 tis. Kč v roce 2018, hodnota 2 060 tis. Kč v roce 2017).

8.4.9. Vymožení prostřednictvím insolvenčního řízení

Vymáhání prostřednictvím insolvenčního řízení je stále významnějším prvkem vymáhací činnosti finanční správy. Nejde o klasickou exekutorskou činnost, ale především o komunikaci s insolvenčními, příp. konkursními správci. Vzhledem k narůstajícímu objemu této činnosti bylo v průběhu roku 2017 přistoupeno vedením Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj k vytvoření specializovaného oddělení. Jeho členy se stali pracovníci, kteří dosud fungovali na jednotlivých územních pracovištích jako daňové exekutoři. Tito pracovníci se nově začali zabývat pouze insolvenční agendou. Vznik tohoto oddělení lze považovat za přínos nové metodiky.

Obrázek 8 – Vymoženost prostřednictvím insolvenčních řízení 2013-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Hodnoty vymožených prostředků každým rokem rostou, s jedinou výjimkou roku 2017. Ve sledovaném roce 2018 došlo ve srovnání s rokem předešlým k nárůstu o 67 % - v roce 2018 bylo vymoženo 22 040 tis. Kč, v roce 2017 činila vymožená částka 13 210 tis. Kč.

8.5. Hodnocení zavedení nové metodiky vymáhání

Zavedení nové metodiky vymáhání do praxe vymáhacích oddělení územních pracovišť finančních úřadů v Královéhradeckém kraji bude hodnoceno ze dvou pohledů. Jednak pohledem objektivním – porovnáváním objemu vymožených prostředků v období před a po zavedení nové metodiky. Druhý pohled pak bude pohledem subjektivním, pohledem řadového daňového exekutora, který s popsáním systémem denně pracuje.

8.5.1. Hodnocení srovnáním dosažených výsledků

Hodnocení výsledků zavedení nové metodiky je provedeno srovnáním objemu vymožených prostředků v letech 2017 a 2018. Nová metodika začala být plně využívána od počátku roku 2018, rok 2017 naopak probíhal téměř celý podle předchozího způsobu práce s nedoplatky.

Tabulka 2 – Porovnání vymožených prostředků v Královéhradeckém kraji 2017-2018

Druh daňové exekuce	Vymožené prostředky		Rozdíl (%)
	2017	2018	
srážkami ze mzdy	10 370	7 970	-23,20
příkázáním z účtu	112 420	113 590	+1,00
příkázáním pen.pohledávky	14 660	10 130	-30,90
postižením majet.práv	800	230	-71,20
prodejem movitých věcí	6 240	5 320	-14,70
prodejem nemovitých věcí	3 130	2 010	-35,80
přes soud a soudní exek.	2 060	2 150	+4,40
přes insolvenční řízení	13 210	22 040	+66,80
Celkem	162 890	163 440	+0,34

Zdroj: vlastní zpracování dle (15)

Z údajů v tabulce plyne, že celková vymožená částka se v meziročním srovnání téměř nezměnila. V osmi sledovaných druzích vymáhací činnosti došlo v roce 2018 k nárůstu pouze ve třech – v daňové exekuci příkázáním z účtu a ve vymáhání přes soudní exekutory a insolvenční řízení. Důležité však je, že se nárůst týkal dvou nejvýznamnějších typů – exekuce příkázáním z účtu a vymáhání přes insolvenční řízení, ze kterých objem vymožených prostředků dosáhl v roce 2018 téměř 83 % všech získaných peněz (v roce 2017 to bylo 77 %).

Ve zbytku vymáhací činnosti byl výnos v roce 2018 nižší než v roce předešlém. Objemově nejvíce klesl výnos z daňových exekucí příkázáním jiné peněžité pohledávky a srážkami ze mzdy.

8.5.2. Hodnocení pohledem daňového exekutora

Zavedení nové metodiky přineslo do práce řadového daňového exekutora několik významných změn:

- rychlejší a snadnější dostupnost potřebných informací,
- přesun činností spojených s insolvenčními řízeními na specializované oddělení,
- jasně definovaná kritéria kontroly.

Všechny změny byly ku prospěchu a práci skutečně usnadnily. Ze subjektivního pohledu lze říci, že zavedení nové metodiky splnilo očekávání.

8.5.3. Celkové hodnocení

Nové metodika vymáhání zavedená od počátku roku 2018 odborem vymáhání Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj nenaplnila očekávání především z pohledu celkového objemu vymožených peněz. Došlo sice v meziročním srovnání k nárůstu, očekávání však byla vyšší. Důležité však bylo, že dlouhodobě nejvýznamnější činnosti (exekuce příkázáním z účtu a vymáhání přes insolvenční řízení) zaznamenaly růst. Především růst vymožených peněz z insolvenčních řízení potvrdil správnost jednoho z kroků nové metodiky- vytvoření specializovaného insolvenčního oddělení.

Závěrem lze říci, že daňoví exekutoři i před změnou metodiky vymáhací činnost prováděli kvalitně; nová metodika jim usnadnila činnost, nové zdroje informací (a vymožených prostředků) však neobjevila.

ZÁVĚR

Daňová exekuce je posledním prostředkem, jak může správce daně získat finanční prostředky od daňového dlužníka. Daňový dlužník může exekuci zabránit různými způsoby. Včasnou a otevřenou komunikací se správcem daně, využitím instrumentů prodlužující splatnost daně nebo dohodnutým splátkováním. V krajních případech má možnost podat opravné prostředky proti platebním výměrům nebo přímo proti exekučním krokům správce daně. Základem je však již zmíněná komunikace – v současné době mnoha podnikatelských a občanských omezení v souvislosti s epidemiologickou situací je správce daně nakloněn různým typům dohod o řešení daňových nedoplatků, základní impuls však musí přijít od daňového subjektu.

Před přistoupením k vlastní daňové exekuci správce daně bez výjimky informuje dlužníka o existenci dluhu zasláním Vyrozumění o existenci nedoplatku. Pokud se jej nedaří doručit, daňový exekutor má za povinnost informovat dlužníka - je-li to možné - jiným způsobem. Nemá-li uvedený postup úspěch a dlužník komunikovat s finančním úřadem nezačne, teprve pak přichází na řadu řízení směřující k vymožení dluhu.

Toto řízení bývá nejčastěji zahájeno vydáním jednoho ze dvou základních typů exekučních příkazů- příkazem na srážku ze mzdy nebo příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu. U podnikatelských subjektů lze k základním typům přiřadit také exekuční příkaz na příkázání jiné peněžité pohledávky. Není-li pomocí těchto příkazů vymoženo, přichází na řadu výzva k podání prohlášení o majetku. Toto prohlášení většinou pouze potvrzuje informace, které již správce daně má k dispozici. Přesto je další pokračování exekuce z pohledu správce daně vhodné toto prohlášení nebo minimálně výzvu k jeho podání mít.

Způsob dalšího pokračování exekuce závisí na majetkových poměrech dlužníka a informacích, které o nich správce daně má. Tato fáze exekučního řízení již je poměrně zdlouhavá, často dochází i k obstrukcím ze strany dlužníků. Přesto je nutné vymáhací instrumenty typu exekučních příkazů na prodej movitých a nemovitých věcí, soupisů majetku a dražeb využívat.

Růst počtu, převážně fyzických osob, vstupujících do insolvence a inkaso prostředků získaných touto formou je pro správce daně stále důležitějším typem

vymáhání. Přestože se většinou nepodaří uhradit celý dluh, často se podaří získat více než při přímém vymáhání.

Praktická část práce je zaměřena na srovnání výsledků vymáhání před a po zavedení nové metodiky vymáhání na Finančním úřadě pro Královéhradecký kraj a jeho územních pracovištích. Nová metodika stojí na dvou pilířích – důsledném využívání tzv. monitoringu nedoplatků a činnosti specializovaného oddělení, které se zabývá pouze insolvenční agendou. Ve srovnání sledovaného roku 2018 s rokem předcházejícím bylo z osmi analyzovaných typů vymáhacího řízení dosaženo lepších výsledků v roce 2018 pouze ve třech případech. Stalo se tak v případě daňové exekuce na příkázání pohledávky z účtu (růst o 1 %), vymáhání nedoplatků přes soudy nebo soudní exekutory (růst o 4,4 %) a vymáhání nedoplatků formou insolvenčního řízení (růst o 66,8 %). Výnos z ostatních typů daňové exekuce – tedy srážkou ze mzdy, příkázáním jiné peněžitě pohledávky, postižením majetkových práv, prodejem movitých věcí a prodejem nemovitých věcí- nepřesáhl v roce 2018 objem roku 2017. Největší pokles nastal u daňové exekuce postižením majetkových práv a to o 71,2 %.

Avšak vzhledem ke skutečnosti, že objem prostředků vymožených pomocí exekuce příkázáním pohledávky z účtu a vymáháním formou insolvenčního řízení tvoří z celkově vymožených peněz za rok 2018 téměř 83 %, je celková výše vymožených prostředků v roce 2018 o 0,34 % vyšší než stejný parametr za rok 2017.

Výsledky prvního roku plného fungování nové metodiky (rok 2018) plně nenaplnily očekávání vedení odboru vymáhání. Kvantitativní analýza ukázala jen zanedbatelný růst vymožených prostředků. Kvalitativně však nastalo zlepšení v práci s pohledávkami v insolvenční, především díky intenzivnější a otevřenější komunikaci s insolvenčními správci. Tato skutečnost by se měla projevit v následujících letech, zvláště s ohledem na růst počtu dlužníků v insolvenčním řízení.

POUŽITÁ LITERATURA

Knižní literatura

1. KARFÍKOVÁ, Marie. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie. ISBN 978-80-7552-935-0.
2. *Daňové zákony 2020*. Bratislava: DonauMedia s.r.o., [2020]. ISBN 978-80-8183-106-5.
3. SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuce*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-91-5.
4. MATYÁŠOVÁ, Lenka. *Daňový řád: s komentářem a judikaturou : podle stavu k 1.8.2015*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2015. Komentátor. ISBN 978-80-7502-081-9.
5. JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-401-8.
6. *Trestní zákoník a trestní řád: úplné znění k 1.1.2010*. Olomouc: ANAG, 2009. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-561-0.
7. GROSSOVÁ, Marie. *Finanční právo se zaměřením na daňové právo*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87255-04-9.

Internetové zdroje

8. 351/2013 Sb. Nařízení vlády, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky. *Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 18.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-351>
9. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád. *Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 21.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99?text=304a>
10. 119/2001 Sb. Zákon, kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. *Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 24.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-119>
11. Údaje z registru daňových subjektů | Analýzy a statistiky | Daně | Finanční správa. *Finanční správa* [online]. Copyright © 2013 [cit. 25.04.2021]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu>

Časopisecká literatura

12. ŠROTÝŘ, Josef. Co je míněno pod pojmem vymáhání daňových nedoplatků a daňovou exekucí? *Daně a finance*, 2007, roč. 15, č. 4, s. 21.
13. ŠROTÝŘ, Josef. Vymáhání daňových pohledávek v souvislostech. *Daně a finance*, 2006, roč. 14, č. 7 - 8, s. 5.
14. ŠROTÝŘ, Josef. Výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí v režii správce daně. *Daně a finance*, 2007, roč. 15, č. 7 – 8, s. 26.

Jiné zdroje

15. ADIS FÚ / Operativní statistiky FÚ / Statistika z vymáhání / Sestavy z dat pro GFR / Sestava 0664: Nedoplatky podle způsobu vymáhání / Součet počtu případů v rámci daňových exekucí za období
16. ADIS ČR / Statistika z vymáhání, MPV, IŘ / Statistika vymáhání / Sestavy statistik z vymáhání / Sestava 0664: Nedoplatky podle způsobu vymáhání / Součet počtu případů v rámci daňových exekucí za období

Judikatura

Nález Ústavního soudu ze dne 22. 1. 1998, sp. zn. III. ÚS 416 / 97.

Rozsudek Krajského soudu v Plzni, ze dne 12.12.1998, sp.zn. R 11442/1998

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 376/2017 – 87 ze dne 30.8.2018

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.2.2004 sp.zn. 20 Cdo 180/2003

PŘÍLOHY

Příloha A: Vyrozumění o nedoplatku	53
Příloha B: Výzva k podání prohlášení o majetku	56
Příloha C: Dražební vyhláška	59

Příloha A – Vyrozumění o nedoplatku

Finanční úřad pro Královéhradecký kraj

Horova 17
500 02 HRADEC KRÁLOVÉ

Územní pracoviště v Hradci Králové
U Koruny 1632

502 00 HRADEC KRÁLOVÉ

Čj.: 788529/21/2701-80541-609506

Vyřizuje: [REDAKCE]

Oddělení vymáhací I

Telefon: 494 505 483 č. dveří: 002

E-mail: petr.sprynar@fs.mfcr.cz

V Rychnově nad Kn.
dne

RČ: IČO:

V Y R O Z U M Ě N Í O V Ý Š I N E D O P L A T K U

Shora uvedený správce daně Vás v souladu s ustanovením § 153 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "daňový řád"), upozorňuje na nedoplatek, který zjistil při kontrole Vašich osobních daňových účtů. Správce daně eviduje nedoplatek ke dni 23.04.2021 v níže uvedené výši na dani:

1. Daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání	13007.00 Kč
Z toho nedoplatky vymáhané daňovou exekucí	0.00 Kč
-----	
2. Paušální daň a paušální veřejná pojistná	21876.00 Kč
Z toho nedoplatky vymáhané daňovou exekucí	0.00 Kč

Celkový nedoplatek činí	34883.00 Kč
Slovy: TRICETČTYŘITISÍCEOSMSETOSMDESÁTTRÍ Kč.	

Žádáme Vás, abyste výše vykázaný nedoplatek uhradili na účet výše uvedeného správce daně

34883.00 Kč

číslo: 70033-77626511/0710
IBAN: CZ11 0710 0700 3300 7762 6511 BIC: CNBACZPP
variabilní symbol: 9008133673

Možnost platby daně s využitím QR kódu:

- A. spusťte bankovní aplikaci v mobilním telefonu,
- B. zvolte platbu pomocí QR kódu,
- C. načtěte QR kód a proveďte platbu,
- D. načítá se celková výše vykázaného nedoplatku na dani, výši částky k úhradě lze editovat.

UPOZORNĚNÍ:

Proti tomuto úkonu při placení daní lze uplatnit námitku (§ 159 odst. 1 daňového řádu), a to ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o úkonu dozvěděla osoba zúčastněná na správě daní. Námitka se podává u správce daně, který úkon provedl. Podaná námitka nemá odkladný účinek.

Vykázaný nedoplatek uhradte tak, aby byl nejpozději do 20 dnů ode dne doručení tohoto vyrozumění o výši nedoplatku připsán na účet správce daně.

Neuhradíte-li nevymáhaný vykázaný nedoplatek, může být tento nedoplatek bez dalšího vymáhan daňovou exekucí, případně jinými způsoby vymáhání v souladu s ustanovením § 175 a násl. daňového řádu, čímž Vám vzniknou další náklady s tím spojené. V odůvodněných případech může být nedoplatek vymáhan i před uplynutím výše uvedené lhůty.

Dlužník je v prodlení, neuhradí-li splatnou daň nejpozději v den její splatnosti. Úrok z prodlení vzniká za každý jednotlivý den, kdy jsou splněny podmínky pro jeho vznik. Výše úroku z prodlení odpovídá od 1.1.2021 výši úroku z prodlení podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Úrok podle daňového řádu ve znění účinném do 31.12.2020, u něhož ke dni 1. 1. 2021 trvají podmínky pro jeho vznik, se uplatní do 31.12.2020 podle daňového řádu ve znění účinném do 31.12.2020 (čl. II bod 11 zákona č. 283/2020 Sb.). Do 31.12.2020 výše úroku z prodlení ročně odpovídá výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.

UPŘESNĚNÍ:

Pokud jste provedli úhradu uvedených nedoplatků před doručením tohoto vyrozumění, považujte naše vyrozumění za bezpředmětné. V případě nejasností či dotazů ohledně výše nedoplatku kontaktujte výše uvedeného správce daně.

Správce daně může povolit posečkání úhrady daně nebo povolit rozložení úhrady daně na splátky. Správní poplatek za přijetí žádosti byl rozhodnutím ministryně financí č. j. 15195/2020/3901-4 zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 9/2020 prominut pro žádosti podané v období od 1.8.2020 do 31.12.2020. Jak požádat o posečkání a důvody, pro které lze povolit posečkání úhrady daně nebo povolit rozložení úhrady daně na splátky, jsou uvedeny na internetových stránkách finanční správy (odkaz ke stažení: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-danovy-system-cr/letak.pdf>).

V případě, že doposud nevyužíváte dálkový přístup k aktuálním informacím z Vašich osobních daňových účtů, doporučujeme Vám Daňovou informační schránku, jež je upravena v § 69 daňového řádu. V daňové informační schránce můžete získat informace o předpisech a platbách na jednotlivých osobních daňových účtech filtrované dle požadavků uživatele a některé další informace z daňového řízení. Více informací o Daňové informační schránce naleznete na stránkách finanční správy.

vedoucí oddělení a zástupce ředitele odboru

Příloha B – Výzva k podání prohlášení o majetku

Finanční úřad pro Královéhradecký kraj
Horova 17
500 02 HRADEC KRÁLOVÉ

Hradec Králové
dne

Územní pracoviště v Hradci Králové
U Koruny 1632
502 00 HRADEC KRÁLOVÉ
Čj.: 1587111/20/2701-80541-609002
Vyřizuje: [redacted]
Oddělení vymáhací I
Telefon: 495 852 471 č. dveří: 428

Dlužník:

DIČ: IČO:

V Ý Z V A k podání prohlášení o majetku

Shora uvedený správce daně dlužníka podle ust. § 180 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "daňový řád"), ve věci vymáhání daní

v y z ý v á ,

k podání prohlášení o majetku ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení této výzvy, a to písemně s úředně ověřeným podpisem, nebo ústně do protokolu, nebo datovou zprávou podepsanou způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu, nebo s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky.

V prohlášení o majetku je dlužník povinen uvést:

- a) poskytovatele platebních služeb, u nichž má peněžní prostředky na účtech, čísla účtů a výši peněžních prostředků na nich,
- b) osoby, vůči nimž má jiné peněžité pohledávky, důvod, výši a den splatnosti těchto pohledávek,
- c) osoby, vůči nimž má jiná majetková práva nebo nárok na jiné majetkové hodnoty, jejich důvod a hodnotu, popřípadě datum, kdy má být plněno,
- d) movité věci, které vlastní, popřípadě na nichž má spoluvlastnický podíl, s výjimkou věcí, které nepodléhají výkonu rozhodnutí, místo, popřípadě osobu, u které se nacházejí; totéž platí i o vkladních knížkách, vkladních listech a jiných formách vkladů, cenných papírech, včetně zaknihovaných a imobilizovaných, listinách, jejichž předložení je třeba k uplatnění vlastnického práva k věci, ceninách, penězích a dalších platebních prostředcích,
- e) nemovité věci, které vlastní, popřípadě na nichž má spoluvlastnický podíl, a jeho výši,
- f) obchodní závady, které vlastní, a jejich umístění,
- g) další majetek neuvedený pod písmeny a) až f),
- h) právní závady, které vážnou na uvedeném majetku,

i) výslovné prohlášení o tom, že o svém majetku uvedl úplné a pravdivé údaje.

O d ů v o d n ě n í :

Správce daně eviduje u dlužníka splatné daňové nedoplatky, které nebyly uhrazeny daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, proto správce daně přistoupil k vydání výzvy k podání prohlášení o majetku dle § 180 odst. 1 daňového řádu.

P o u č e n í :

Tomu, kdo závažně ztěžuje nebo maří správu daní tím, že bez dostatečné omluvy nevyhoví ve stanovené lhůtě výzvě ke splnění procesní povinnosti nepeněžitě povahy, která mu byla stanovena zákonem nebo správcem daně, může správce daně uložit pořádkovou pokutu do 500 000 Kč (§ 247 odst. 2 daňového řádu). Pořádkovou pokutu lze ukládat i opakovaně, nevedlo-li dosavadní uložení pokuty k nápravě a protiprávní stav trvá (§ 247 odst. 5 daňového řádu). To se týká i povinností spojených s doručením této výzvy a případně spojených s nepodáním prohlášení nebo uvedením nepravdivých anebo hrubě zkreslených údajů. Ohledně nesplnění této povinnosti není správce daně vázán povinností mlčenlivosti pro účely trestního řízení (§ 180 odst. 1 daňového řádu).

Kdo v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost učinit prohlášení o majetku nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlášení uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti (§ 227 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Trestní odpovědnost za trestný čin porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227) zaniká, jestliže pachatel dobrovolně škodlivému následku trestného činu zamezil nebo jej napravil, nebo učinil o trestném činu oznámení v době, kdy škodlivému následku trestného činu mohlo být ještě zabráněno; oznámení je nutno učinit státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu, voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému (§ 33 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů).

V prohlášení o majetku je dlužník povinen uvést úplné a pravdivé údaje o svém majetku, včetně majetku patřícího do společného jmění manželů. Podpis dlužníka na prohlášení o majetku, které není podáno ústně do protokolu nebo prostřednictvím datové zprávy, podepsané způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu, nebo s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, musí být úředně ověřen (§ 180 odst. 2 daňového řádu).

Dlužník není povinen podat prohlášení o majetku, ke kterému byl správcem daně vyzván, jestliže je vůči dlužníku zahájeno insolvenční řízení, je u dlužníka zavedena nucená správa, dočasná správa nebo správa pro řešení krize, nebo vymáhaný nedoplatek zanikl (§ 180 odst. 5 daňového řádu).

Právní jednání dlužníka týkající se jeho majetku, s výjimkou právního jednání spočívajícího v běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb a správy majetku, včetně jeho běžné údržby, které dlužník učinil poté, co mu byla doručena výzva k podání prohlášení o majetku, jsou vůči správci daně a dalším osobám, které mají proti dlužníkovi pohledávku vymahatelnou na základě exekučního titulu, neúčinné (§ 180 odst. 6 daňového řádu).

Proti tomuto rozhodnutí se nelze samostatně odvolat (§ 109 odst. 2 daňového řádu).

L.S.

vedoucí oddělení a zástupce ředitele odboru

Finanční úřad pro ..... kraj

Územní pracoviště v.....

Č.j.: .....

Vyřizuje: ....., Oddělení vymáhací I

Tel.: .....

E-mail: .....@fs.mfcr.cz

ID datové schránky:

DRAŽEBNÍ VYHLÁŠKA

Shora uvedený správce daně podle § 194 odst. 1 a § 195 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), s použitím zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), ve věci daňové exekuce prodejem movitých věcí nařízené exekučním příkazem č.j. .... ze dne .....nařizuje

dražbu movitých věcí

Místo konání dražby: .....

Datum a čas konání dražby: .....

1. Předmětem dražby jsou tyto věci

Poř. číslo	Označení a popis dražené věci nebo souboru věcí	Zjištěná cena	Nejnižší dražební podání (nejméně 1/3 zjištěné ceny)

Předmět dražby je vybraným zbožím ve smyslu ustanovení § 92c zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“). Jeho prodejem v dražbě dochází ke zdanitelnému plnění, jež podléhá za podmínek stanovených zákonem o DPH (*vydražitel je plátcem DPH*), režimu přenesení daňové povinnosti podle ustanovení § 92a zákona o DPH.

2. Den, místo, čas a organizační zabezpečení prohlídky movitých věcí

Další informace k dražbě lze získat na Finančním úřadě pro .....v úřední dny, tj. pondělí a středa od 8.00 do 17.00 hod. na vymáhacím oddělení, ... nadzemní

podlaží, č. dveří ..... nebo na stránkách Finanční správy České republiky (www.financnisprava.cz).

3. Výdej vydražených věcí, organizační zabezpečení výdeje

.....

4. Minimální výše příhozu

U každého předmětu dražby je stanovena na .....,- Kč (slovy: ..... Kč).

5. Způsob a lhůta úhrady dražební jistoty

Správce daně nestanovil pro tuto dražbu povinnost složit dražební jistotu.

6. Způsob a lhůta úhrady nejvyššího dražebního podání

Vydražitel musí nejvyšší dražební podání uhradit ihned; neučiní-li tak, draží se věc znovu bez jeho účasti (§ 211 odst. 2 daňového řádu).

S ohledem na to, že předmět dražby je plnění, které podléhá režimu přenesení daňové povinnosti dle ust. § 92a a násl. zákona o DPH:

- a) V případě vydražitele, který není registrován jako plátce DPH, nebo vydraží v pozici osoby, kterou nelze považovat za osobu povinnou k dani, nejvyšší dražební podání obsahuje DPH (postupuje se podle § 108 odst. 4 zákona o DPH, kdy je osobou povinnou odvést daň osoba určená k uskutečnění prodeje obchodního majetku plátce, daň se vypočte postupem podle § 37 odst. 2 zákona o DPH).
- b) V případě vydražitele, který je registrován jako plátce DPH, nejvyšší dražební podání daň neobsahuje; vydražitel je povinen postupovat podle ust. § 92a zákona o DPH a přiznat daň z tohoto zdanitelného plnění ke dni jeho uskutečnění.
- c) V případě, kdy DPH odvádí správce daně, tak do rozvrhu vstupuje nejvyšší dražební podání ponížené o DPH; v případě, kdy bude uplatněn režim přenesení daňové povinnosti, vstupuje do rozvrhu celá částka nejvyššího dražebního podání.

7. Předpoklady, za kterých vydražitelé mohou vydražené předměty převzít a za kterých se stanou jejich vlastníky

Zaplatí-li vydražitel nejvyšší podání řádně a včas, přejde na vydražitele vlastnické právo k vydražené věci anebo souboru vydražených věcí, a to s právními účinky k okamžiku udělení příklepu.

Správce daně vydá vydražiteli potvrzení o úhradě nejvyššího dražebního podání, které je spolu s rozhodnutím o udělení příklepu dokladem o nabytí vlastnictví k vydraženému předmětu (§ 211 odst. 3 daňového řádu).

Pokud nebude provedeno rozvrhové řízení, pak přechodem vlastnictví na vydražitele zanikají zástavní a zadržovací práva a další práva váznoucí na věci (§ 177 odst. 1 daňového řádu a § 329 odst. 7 o.s.ř.).

Bude-li o výtěžku dražby provedeno rozvrhové řízení, pak dnem právní moci rozhodnutí o rozvrhu zanikají zadržovací a zástavní práva, věcná břemena, výměnky a nájemní a pachtovní práva vázající na předmětu dražby (to neplatí u věcných břemen, výměnek a nájemních a pachtovních práv, o nichž bylo rozhodnuto, že nezaniknou, a u věcných břemen, výměnek a nájemních a pachtovních práv, za něž byla poskytnuta vydražiteli náhrada) a další práva a závady spojené s předmětem dražby (§ 231 odst. 1 daňového řádu).

Prodejem spoluvlastnického podílu nezanikají zástavní práva, ledaže by zatěžovala pouze prodávaný spoluvlastnický podíl (§ 231 odst. 3 daňového řádu).

Přechodem vlastnictví k předmětu dražby na vydražitele zanikají předkupní právo a výhrada zpětné koupě k předmětu dražby, nejde-li o zákonné předkupní právo (§ 197 odst. 1 daňového řádu).

8. Výzva k uplatnění práv nepřipouštějících provedení daňové exekuce

Každý, komu svědčí k předmětu dražby právo, které nepřipouští provedení daňové exekuce, se vyzývá, aby jej uplatnil u shora uvedeného správce daně a aby takové uplatnění prokázal nejpozději do zahájení dražby, jinak k jeho právu nebude při provedení daňové exekuce přihlíženo [§ 179 a § 195 odst. 2 písm. h) daňového řádu].

9. Výzva k uplatnění pohledávek podle § 195 odst. 2 písm. i) daňového řádu

Věřitelé z pohledávek zajištěných zadržovacím nebo zástavním právem nebo zajišťovacím převodem práva vázoucím na předmětu dražby, pro které není vedena tato daňová exekuce, se vyzývají, aby své pohledávky uplatnili přihláškou u shora uvedeného správce daně a prokázali je příslušnými listinami, a to nejpozději do zahájení dražby, jinak správce daně návrh na přihlášení pohledávky odmítne (§ 197 odst. 2 a 3, § 195 odst. 2 písm. i) daňového řádu).

K pohledávkám zajištěným zadržovacím nebo zástavním právem nebo zajišťovacím převodem práva vázoucím na předmětu dražby, které nebyly uplatněny výše uvedeným způsobem, se nepřihlíží (§ 195 odst. 2 písm. i) daňového řádu).

Oprávněný z exekuce přerušené podle jiného právního předpisu se může přihlásit a prokázat příslušnými listinami nejpozději do zahájení dražby, jinak správce daně návrh na přihlášení odmítne. K přihláškám, které nebyly uplatněny výše uvedeným způsobem, se nepřihlíží (§ 197 odst. 2 a § 195 odst. 2 písm. i) daňového řádu).

Jiné daňové pohledávky vůči dlužníkovi, než pro které je daňová exekuce vedena, může správce daně, které vede exekuční řízení, nebo jiný správce daně přihlásit k uspokojení z rozvrhu výtěžku dražby, nejpozději však do zahájení dražby (§ 197 odst. 4 daňového řádu).

10. Upozornění k předkupnímu právu

Každý, kdo uplatňuje k předmětu dražby předkupní právo nebo výhradu zpětné koupě, je povinen prokázat toto právo správci daně nejpozději do.....

Jsou-li předkupní právo nebo výhrada zpětné koupě prokázány, může je osoba, které svědčí, uplatnit jen v dražbě jako dražitel. Přechodem vlastnictví předmětu dražby na vydražitele tato práva zanikají, nejde-li o zákonné předkupní právo (§ 197 odst. 1 daňového řádu).

Poučení

Dražít nesmí

- a) daňový exekutor, licitátor a další úřední osoby správce daně, který dražbu nařídil, dlužník a manžel dlužníka nebo jejich zástupci a dále ti, jimž jiný právní předpis brání v nabytí věci, která je předmětem dražby (§ 201 písm. a) daňového řádu),
- b) vydražitel předmětu dražby, který je znovu dražen z toho důvodu, že tento vydražitel neuhradil ve stanovené lhůtě nejvyšší dražební podání (§ 201 písm. b) daňového řádu).

Z účasti na dražbě je vyloučen také znalec, který byl správcem daně ustanoven k ocenění předmětu dražby a toto ocenění také provedl (§ 201 písm. a) a § 77 daňového řádu).

Dražební vyhláška se neodůvodňuje. Proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (§ 195 odst. 5 daňového řádu).

.....
ředitel sekce

Na vědomí

Dlužník
Finanční úřad pro .....

Finanční úřad pro .....

Městská část .....